

19.

(Möller, Johan)

P. 1702

Suomi



Uutundenoppi,

Lyhykäisesti edespandu,

Lutherusen

Catechismusen

Yrskertaiseri Selityseri.



---

TURUN,

Präntätty Seurakellin Kirjan-Prändissä,  
Vuonna 1793.



Herra Professori ja Wäster-Ha-  
ningin KirkkoHerra JOHAN  
MÖLLER, on jo usiammat wuo-  
det sitte tämän wähäisen ja ypinfer-  
taisten opetuxeri aiwan sowelian Pa-  
sten-Kirjan Ruohin Kielen kokoon-  
pannut, ja Präntin kautta ulosan-  
danut. Se suuri hyödytys kuin siitä  
on hawaittu sen totisen Mutuuden tun-  
non uloslewittämiseksi, on waatinut  
yhden meidän Suomenmaan Papei-  
sta, että sitä myös Suomexi ulostoi-  
mittaa, ja meidän nuoren Kansamme  
opixi ulosandaa, johon edesottami-  
seen Hr. Prof. MÖLLER myös suo-  
stunut on, ja josta syystä se siis nytt  
meidän Nuorukaisten käsiin lasketaan,  
sillä sydämmellisellä toiwotuxella, että  
Sanan Herra tätäkin kylwää häs-  
nen Sewakunnasansa siunaisi, ja an-  
daisi sen runsaita hedelmiä kandaa,  
niin hywin sen Christillisen Opin u-  
loslewitetysä tundemisesä, kuin sen  
hartaasa ja ypinwäiseseä harjoittami-  
sesä!





D. MAR'T. LUTHERU<sup>x</sup>en

# Catechismus.

I.

## Zumalan Kymmenet Käsky sanat.

Kuinga nuoren Kansan pitä nämät  
yprinkertaisesti oppiman.

### Ensimmäinen Käsky.

**M**inä olen HERRa sinun Zuma-  
las. Ei sinun pidä muuta Zu-  
malita pitämän minun edessäni.

Mikä se on? *Wastaus.*

Meidän pitä pelkämän ja rakastaman Zu-  
malata, yllisen kaikkia, ja Hänen ainoan  
päällensä uskoman ja turwaman.

### Toinen Käsky.

Ei sinun pidä turhaan lausuman  
sinun HERRas Zumalas Nimeä;  
sillä ei HERRa pidä sitä rangaise-  
mata, joka Hänen Nimensä turhaan  
lausuu.

Mikä se on? *Wastaus.*

Meidän pitä pelkämän ja rakastaman Zu-  
malata, niin ettem me Hänen Nimensä kaut-  
ta tiroile, wanno, noidu, walhettele eli kes-  
tään petä; Mutta että me kaikisa meidän häs-

disämme ja tussisämme sitä auresimme huus-  
damme, rufoilemme, siitämme ja ylistämme.

### Kolmas Käsky.

Muista Sabbathin päivää, että sen pyhitäisit.

Mikä se on? Vastaus.

Meidän pitää pelkämän ja rakastaman Jumalata, niin ettem me saarnaa ja Hänen sanaansa kato ylös: Mutta pidämme sen pyyhänä, mielellämme sitä kuulemme ja opimme.

### Neljäs Käsky.

Sinun pitää kunnioittaman Isäns ja Äitiäns; että menestyisit ja lauvan eläisit maan päällä.

Mikä se on? Vastaus.

Meidän pitää pelkämän ja rakastaman Jumalata, niin ettem me meidän Vanhembistamme, Esivaldaamme ja Isäntiämme kato ylös, engä viholta; Mutta pidämme heitä kunniasa, palvelemme heitä, olemme heille kuuliaiset, rakastamme heitä, ja pidämme heitä meidän silmäimme edessä.

### Viides Käsky.

Ei sinun pidä tappaman.

Mikä se on? Vastaus.

Meidän pitää pelkämän ja rakastaman Jumalata, niin ettem me meidän lähimmäistämme, ruumin ja hengen puolesta wabingoise, engä mitään wäärystä häntä vastaan tee; Mutta että me häntä autamme, holhoomme ja hengen waarasa wärjelemme.

### Kuudes Käsky.

Ei sinun pidä huorien tekemän.

Mikä

Mikä se on? Vastaus.

Meidän pitää pelkämän ja rakastaman Jumalata, niin että me olemme puhtaat ja sunnialliset ajaturisa, puheisa ja töisä, ja että ihelufin anioapuolisotansa rakastaa ja sunniasa pitää.

**Seizemäs Kästy.**

Ei sinun pidä warastaman.

Mikä se on? Vastaus.

Meidän pitää pelkämän ja rakastaman Jumalata, niin ettem me meidän lähimmäisemme rahaa ja kalua ota pois, eli jollakulla wäärudellä ja petovella meillemme saata; Mutta että me autamme, niin että hänen kalunsa ja elatuxensa tulis enätyri ja warjelluxi.

**Kahderäs Kästy.**

Ei sinun pidä wäärää teidistusta sanoman sinun lähimmäistäs vastaan.

Mikä se on? Vastaus.

Meidän pitää pelkämän ja rakastaman Jumalata, niin ettem me meidän lähimmäisemme päälle walhettele, engä petä ja panettele händä, eli saata pahaa sanomata hänen päälensä; Mutta että me vastaanme hänen edestansä, hywin hänestä ajattelemme ja puhumme, ja kaikki asiat parhain päin käännämme.

**Yhderäs Kästy.**

Ei sinun pidä pyytämän sinun lähimmäises huonetta.

Mikä se on? Vastaus.

Meidän pitää pelkämän ja rakastaman Jumalata, niin ettem me meidän lähimmäisemme perinbdä eli omaisutta, taikka huonetta pyydä, engä jongun oikeuden muodolla, ja Lain warjon alla ihellemme omista; Mutta



meidän pitää auttaman händä, että hän saisi omansa pitää ja nautita.

### Kyymenes Käsky.

Ei sinun pidä himoileman sinun lähimmäises emändätä, eikä hänen palveliatansa, eikä piikaansa, eikä karjaansa, eikä juhtaansa, taikka muuta, kuin hänen omansa on.

Mikä se on? Vastaus.

Meidän pitää pelkämän ja rakastaman Jumalata, niin ettem me wedä engä haukuttele meidän lähimmäiseldämme, hänen Emändänsä eli palkollisiansa; Mutta paremmin autamme, että he mahtawat olla alallansa, ja tehdä mitä he owat welkapaat.

Mitä Jumala kaikista näistä käskyistä sanoo? Vastaus.

Näin sanoo Hän:

Minä HERRA sinun Jumalasi olen kiivas Jumala, joka esiskelen Isäin pahat teot lasten päälle, kolmanteen ja neljändeen polween, jotka minua vihaavat: Ja teen laupiuden monelle tuhannelle, jotka Minua rakastavat, ja pitävät minun käskyini.

Mikä se on? Vastaus.

Jumala uhkaa rangaista kaikkia niitä, jotka nämät Käskyt rikkovat ja ylise käyvät: Sentähden pitää meidän Hänen vihansa pelkämän, niin ettem me hänen Käskyjäänsä rikko: Mutta armonsa ja kaikkea hyvää lupaa Hän niille kaikille, jotka Hänen käskyinsä pitävät: Sentähden pitää meidän Händä rakastaman,



Hänen turvaman, ja mielellämme Hänen käskyinsä jälkeen tekemän.

---

2.

**Ustkon Tunnustus.**

Kuinga nuoren Kansan pitää tämän yrittäjäisesti oppiman.

**Ensimmäinen Ustkon Rappale.**

Isästä Jumalasta, ja Luomisesta.

Minä ustkon Jumalan päälle, Isän Kaikkivaldian, Taiman ja Maan Luojan.

Mikä se on? Vastaus.

Minä ustkon, että Jumata on minun, ynnä kaikkein muiden luotuinnsa kansa, luonut: antanut minulle Ruumin ja Sielun, silmät, korvat, ja kaikki muut jäsenet: tiedon, toimen ja ymmärryksen. Ja nämät kaikki vielä nyt voimassa pitää. Anta myös minulle runsaasti jokapäivä, ravinnon ja verhon, kodon ja huoneet, puolison ja lapset, pellon, karjan, ja kaikki mitä minä ruumin ravinnoksi tarvitsen. Vielä sitte suojelee ja varjelee minua, kaikki myös wahingot ja pahudet minun päälläni estää ja torjuu. Ja kaikki nämät tekee Hän paiksi minun ansiotani, omasta sulasta armostansa ja Isällisestä hyvydestänsä. Toi- don kaikkein edestä minun tulee Händä kiittää ylistää ja kunnioittaa, Händä kuulla ja pal- wella. Se on totinen tosi.

**Toinen Ustkon Rappale.**

Jumalan Pojasta, ja Lunastuksesta.

Ja minä ustkon Jesuksen Christu- ren päälle. Hänen ainoan Poikansa

meidän HErramme. Joka siksi Pyhästä Hengestä; Syndyi Neikestä Mariasta; Pitnattiin Pontius Pilatusten alla; ristii päälle naulittiin, kuollettiin ja haudattiin; Astui alas helwettiin; Kolmandena päivänä nousi ylös kuolluista; astui ylös Taiwaseen; Illuu Jhan Jumalan kaikkivaldian viikalla kädellä; Sielä on tulewa Duomitsemaan eläwitä ja kuolleita.

Mikä se on? Waslaus.

Minä uskon, että JEsus Christus totinen Jumala, Jästä ennen ijankaitisutta syndynyt: Ja myös totinen Ihminen, Neikestä Mariasta syndynyt, on minun HErrani; jota minun kadotetun ja duomitun ihmisen luona, kaikesta synnistä, kuolemasta, ja perhelien wallan alda wapahti ja päästi, ei kullalla, eikä hopealla; mutta Hänen pyhällä ja kallilla werellänsä, ja wiattomalla piinallansa ja kuolemallansa: että minä Hänen omansa olisin, Hänen waldalunnasansa Hänen allansa eläisin, ja Händä ijankaitisessa wanhurstaudessa, wiattomudessa ja auttuudessa palwelisin, niinkuin Hän on kuolluista nousnut ylös, elää ja hallitsee ijankaitisesti. Se on totinen tosi.

### Kolmas Uskon Kappale.

Pyhästä Hengestä ja Pyhittämisestä.

Minä uskon Pyhän Hengen päälle. Yhden pyhän Christillisen Seurafunnan, Pyhäin ihmisten yhteyden. Syndein andeeksi saamisen. Ruumin ylösnousemisen. Ja ijankaittisen elämän, Maan.

Mikä

Mitä se on? **Wastaus.**

Minä uskon, ja tunnustan, etten minä omasta ymmärryksestäni ja voimastani, taida Jesuren Christuren minun H<sup>er</sup>rani päälle uskoa, eli hänen tygönsä tulla; mutta Pyhä Hengi on minun siihen Evangeliumin kautta kusunut, lahjoillansa walistanut, oikiasa uskoja pitänyt, pyhittänyt ja wahwistanut: niinkuin hän koko Christikunnan maailmasta kusunut, kokoo, walaisee, pyhittää ja Jesuren Christuren tygö wetää, ja oikiasa uskoja pistää; josta Seurakunnasta hän minun ja kaikkein muitten uskowaiisten synnit, jokapäiwä armollisesti andeeri andaa; ja sitte viimeisnä päiwänä minun ja kaikki muut ihmiset kuoltuista herättää; ja niin minulle ja kaikille Christinuskowaisille ijantaittisen elämän andaa. Se on totinen tosi.

---

### 3.

## Jsa meidän Rukous.

Kuninga nuoren Kansan pitää tämän  
yppinkertaisesti oppiman.

Jsa meidän joka olet taimaisa.

Mitä se on? **Wastaus.**

Tässä esipuheella tahtoo Jumala meitä wettää wahvasti uskomaan, että Hän on meidän oikia Isämme, ja me Hänen rakkaat lapsensa; että me sitä rohkeammasti wahwassa turwassa Händä rukoilimme; niinkuin hyvät lapset wanhemmiensa tarpeitansa anowat.

### Ensimmäinen Rukous.

Pyhitetty olkon sinun nimes.

Mitä se on? **Wastaus.**

Jumalan nimi on kyllä isestänsä Pyhä; mutta me rukoilemme tässä rukouksessa, että se meidänkin pyhitetäisiin.



Kuinka ja koska se tapahtuu? **Wastaus.**

Koska Jumalan sana selkiästi, ja puhtaasti opetetaan, ja me sen jälkeen, niinkuin Jumalan lasten tulee, jumalisesti elämme; Siihen meitä auta, o taivallinen Jsa! Mutta josta toisin opettaa ja elää, kuin Jumalan sana neuvo, se häväisee meidän seasamme Jumalan nimen; Siitä warjele meitä, o Taivallinen Jsa!

### Toinen Rukous.

Lähestyköön sinun waldakundas.

Mikä se on? **Wastaus.**

Jumalan waldakunda lähestyy kyllä itsestänsä, ilman meidän rukoustamme; mutta me rukoilemme tässä rukouksessa, että se meidänkin tygömmme tulis.

Kuinka ja koska se tapahtuu? **Wastaus.**

Koska meidän taivallinen Jsamme antaa meille Pyhän Hengensä, että me Hänen armonsa kautta uskomme Hänen sanansa, niin että me tässä maailmassa jumalisesti, ja sitte taivaassa iankaikkisesti eläisimme.

### Kolmas Rukous.

Tapahukoon sinun tahtos, niin maassa kuin taivaassa.

Mikä se on? **Wastaus.**

Jumalan hyvä ja armollinen tahto kyllä tapahtuu, ilman meidän rukoustamme; mutta me rukoilemme tässä rukouksessa, että se myös meidänkin seasamme tapahduis.

Kuinka ja koska se tapahtuu? **Wastaus.**

Koska Jumala estää meidän liballisen tahtomme, ja kaikki pahat neuvot, perkelon ja maailman aivoitukset särkee ja tyhjäksi tekee, jotta ei salli meidän Jumalan nimeä pyhittää, ja Hänen waldakundaansa meidän tygömmme tulla.



tulla; Ja koska Hän meitä sanasansa ja oikias-  
sa uskosa loppuun asti wahwana pitää. Näin  
hänen hyvä ja armollinen tahtonsa tapahtuu.

### Neljäs Rukous.

Anna meille tänäpäinä meidän joka-  
päiväinen leipämme.

Mikä se on? Wastaus.

Sumala tosin kaikille ihmisille, ja pahois-  
lengin andaa joka päiväisen leiwän, ilman meis-  
dän rukoustamme; Mutta me rukoilemme tä-  
sä rukouksesa, että Hän annais meidän ym-  
märtää, että se leipä, jolla me ravitaan, on  
Häneldä annettu, ja siitorella meidän joka-  
päiväisen leipämme nautita.

Mikä jokapäiväinen leipä on? Wastaus.

Kaikki mitä ruumin ravinnoksi ja tarpeeksi  
kulee, kuin on: ruoka, juoma, waatteet, ko-  
to ja kartano, peldo, karja, raha ja tawara,  
hyvä puoliso, kuuliaiset lapset, uskollinen per-  
he, hurstas ja hyvä Esivalda, hyvä hallitus-  
ren meno, tarpeellinen ilma, rauha, terweys,  
hyvät tawat kunnialliset menot, uskolliset y-  
skäwät, hyvät kylämmiehet, ja muita senkal-  
daisita.

### Viides Rukous.

Ja anna meille meidän syndimme  
andeeksi, niinkuin mekin andeeksi an-  
namme meidän welvollisillemme.

Mikä se on? Wastaus.

Me rukoilemme täsä rukouksesa, ettei meis-  
dän Tawallinen Isämme kagois meidän syn-  
dejämme, ja niitten tähden hyljäis meidän  
rukoustamme. Sillä emme ole mahdolliset  
sitä saamaan, kuin me rukoilemme, engä myds  
ole sitä ansainneet: mutta että hän kaikki meis-  
le armostansa annais; sillä me teemme syndiä  
monella muotoa jokapäiwä, enkä muuta an-

saike, kuin rangaisturen, niin me myös tahdomme sydämmeistämme anderi andaa, ja tehdä niille hyvää, jotka meitä vastaan rikkovat.

### Kuudes Rukous.

Ja älä johdata meitä kiusauheen.

Mikä se on? Vastaus.

Ei Jumala ketään kiusaa; mutta me rukoilemme tässä rukouksessa, että Jumala tahdois warjella meitä, ettei perkele, maailma, ja meidän oma lihamme, wiettelisi ja saattaisi meitä epäuskoon, epäilyihin ja muihin suuriin syndeihin, ja jos me niillä kiusataan, että me viimein voittaisimme.

### Seisemäs Rukous.

Mutta päästä meitä pahasta.

Mikä se on? Vastaus.

Me rukoilemme tässä rukouksessa, niinkuin yhteisesti, että meidän rakas taivallinen Isämme wapahtais meitä kaikesta pahasta, ruumiin, sielun, tawaran ja kunnian puolesta: ja että hän viimein, koska kuoleman hetki lähestyy, annais meille hyvän lopun, ja ottais meidän armollisesti tästä murheen laarosta tygönsä taivaseen.

Sillä sinun on waldatunda, ja woima, ja kunnia, ijankaikkisesti, Amen.

! Mikä se on? Vastaus.

! Että minä totisesti uskon, tainkaldaiset rukoukset meidän taivaalliselle Isällemme otolliseksi, ja hänellä kuulduri; Sillä hän on isekäskennyt meidän näin rukoilla, ja luwanut meitä kuulla: Amen, Amen, se on: totisesti, totisesti, nämät pitää näin tapahtuman.

## 4.

## P. Kasteen Sakramenti.

Kuinga nuoren Kansan pitää tämän ypinkertaisesti oppiman ja ymmärtämän.

## I.

Mitä Kaste on? Vastaus.

Kaste ei ole ainoastans pallas wesi; mutta on wesi Jumalan Käskyyn suljettu, ja Hänen sanansa kansa yhdistetty.

Kutkasta ne Jumalan sanat ovat?

Vastaus.

Meidän HERRA JESUS Christus sanoo M. Mattheuren tykönä viimeisessä Lugussa:

Mengäät kailkeen maailmaan, ja opettakaa kailkea kansaa, ja kastakaa heitä nimeen Isän, ja Pojan ja Pyhän Hengen.

## 2.

Mitä hyödytystä Kasteesta on? Vastaus.

Kaste saatta sondein andeeri saamisen, was pahaa tuolemasta ja perkelestä, ja anda ihans kailkisen elämän kailille niille, jotka Jumalan sanat ja lupauret uskawat.

Kutkasta ne Jumalan sanat ja lupauret ovat? Vastaus.

Meidän HERRA JESUS Christus sanoo M. Mark tykönä viimeisessä Lugussa.

Joka usko ja kastetaan, se tulee autuaxi; mutta joka ei usko, se kahotetaan.



## 3.

Kuinga Wesi taitaa niin forkiat asiat mat-  
kaan saattaa? Wastaus.

Ei tosin Wesi sitä itsestäänsä tee; mutta Zuma-  
malan sana, joka weden kansa ja tykönä on,  
ja usko, joka sanan wedesä usko, ja sen pääl-  
le itsensä luotta. Sillä wesi ilman Zumalan  
sanata, ei ole muu kuin wesi, ja ei Kaste.  
Mutta sana yhdistettynä weden kansa, on Käs-  
te, se on: Armon ja Glaman wesi, ja uuden-  
syndymisen peso Pyhästä Hengestä, niinkuin  
P. Pawali sanoo Tituren tygö 3. Lugusa.

Hänen Laupiudensa kautta Hän mei-  
dän autuaxi teki, uuden syndymisen  
peson ja Pyhän Hengen uudistuyen  
kautta: jonga Hän meidän päällem-  
me, Jesuxen Christuxen meidän Wa-  
pauttajamme kautta, runsasti ruodat-  
tanut on: Että me Hänen armonsa  
kautta wanhurstaxi tulisimme, ja ijan-  
kaikkisen elämän perillisexi toiwon jäl-  
leen. Tämä on totinen sana.

## 4.

Mitä Kaste merkitsee? Wastaus.

Että se wanha Adami, joka meisä vielä on,  
jokapäiwäisen fatumuxen ja parannuxen kaut-  
ta, syndein ja kaikkein pahain himoin kansa,  
pitä upotettaman ja kuoletettaman; Ja jäl-  
len jokapäiwä nouseman ylös uusi Ihminen, joka  
Pyhydesä, wanhurstaudesa ja puhstaudesa,  
ijankaikkisesti Zumalan edesä elämän pitää.

Kusa se on kirjoitettu? Wastaus.

P. Pawali sanoo Romalaisten tygö 6. Lu-  
gusa:

Me olemme Christuxen kansa hau-  
datut Kasteen kautta kuolemahan; Että  
niin



niinkuin Kristus on kuolluista Hän  
kunnian kautta herätetty ylös; Niin  
pitä meidänkin uudessa elämässä waelta-  
man.

---

## 5.

### Altarin Sakramenti.

Kuinga nuoren Kansan pitää sen ymmärtä-  
kertaisesti oppiman, ja ymmärtämän.

Mikä Altarin Sakramenti on? Waslaus.

Se on meidän HERRAN JESuksen Kristus-  
ren toinen Ruumis ja Veri, leiwän ja wii-  
nan alla, meille Christityille syöä ja juoda,  
jize Christuxelta sääetty ja asetettu.

Kusa se on kirjoitettu? Waslaus.

Niin kirjoittawat pyhät Evangelistat: Mat-  
theus, Marcus, Lucas, ja P. Pawali.

Meidän HERRA JESus Kristus,  
sina yönä, jona hän petettiin, otti lei-  
wän, kiitti, mursi, ja annoi Opetus-  
lapsillens, ja sanoi: Ottakaa ja syökää:  
tämä on minun ruumini, joka teidän  
edestänne annetan: se tehkää te minun  
muistoyeni.

Samalla muotoa Ehtollisen jälkeen,  
otti hän myös kalkin, kiitti, annoi heil-  
le, ja sanoi: Ottakaa ja juokaa tästä  
kalkki: tämä on sen uuden Testamendin  
kalkki, minun weresäni, joka teidän  
ja monen edestä wuodatetan, syndein  
andeexi andamisexi, se tehkää, niin usein  
kuin te muotta, minun muistoyeni.

Mitä hyvää tämä syöminen ja juominen  
matkaan saatta? Vastaus.

Sen andavat nämät sanat tietä: Teidän edestänne annettu ja wuodatettu, syndein andeeri andamiseri. Nimitäin, että meille tässä Sakramentissa syndein andeeri andamus, elämä ja autuus sentaldaiisten sanain kautta annetaan; Sillä kusa syndein andeeri andamus on, siinä on myös elämä ja autuus.

Kuinga ruumillinen syöminen ja juominen  
taitaa niin korliat asiat matkaan saattaa?  
Vastaus.

Syöminen ja juominen ei sitä tee; Mutta ne sanat jotka tässä seisovat: Teidän edestänne annettu ja wuodatettu, syndein andeeri andamiseri. Jotka sanat, ynnä sen ruumillisen syömisen ja juomisen kanssa, ovat Vaas kappaleet tässä Sakramentissa. Ja joka uskone sanat, hän saa mitä ne lupaavat, nimitäin syndein andeeri andamuren.

Kuka tämän Sakramentin kelwollisesti  
nautisee? Vastaus.

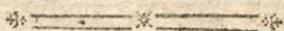
Vaastota ja ruumillisesti igensä valmistaa, on tyllä hyvä ja ulkonainen tapa: Mutta se on oikein mahdollinen ja kelwollinen, joka uskoo nämät sanat; Teidän edestänne annettu ja wuodatettu syndein andeeri andamiseri. Mutta joka ei usko niitä sanoja; waan epäilee, se on mahdotoin ja kelwotoin; sillä se sana (teidän edestänne) waatti aivan uskollista sydäntä.





J. N.

## Sisällysjohdatus.



1. Mikä pitää oleman meidän suurin huolen-pitomme tässä maailmassa?

**B.** Se että me autuiksi tulisimme.

Matth. 6: 33.

2. Minkä tähden se pitää oleman meidän suurin huolen-pitomme?

**B.** Sillä ei se auta meitä mitään, jos me voittaisimme kaiken maailman, ja kuitengin saisimme wahingon sielullemme.

Matth. 16: 26.

3. Mistä me saamme tietä, kuinga me autuiksi tulla taidamme?

**B.** Jumalan sanasta.

2 Tim. 3. 15.

4. Mistästä tämä Jumalan Sana löytyy?

**B.** Pyhästä Raamatussa, eli Bibliassa.

5. Mitä tämä Jumalan Sana sisälltäänsä pitää?

**B.** Jumalan tahdon ja neuvon meidän autuudestamme.



6. Kuinga olemma me saaneet tämän Jumalan Sanan?

**B.** Jumala itse on sen ilmoittanut, ja andanut sen meille tiedoksi ylös Kirjoittaa, Prophetain, Evangelisterein ja Apostolein kautta.

Luc. 1: 70. 2 Pet. 3: 2.

7. Koska Prophetat kirjoittit?

**B.** Vanhassa Testamentissä, eli ennen kuin Kristus maailmaan tuli.

8. Koska Evangelisterit ja Apostolit kirjoittit?

**B.** Uudessa Testamentissä, eli sitte kuin Kristus jo maailmaan tullut oli.

9. Kenengä tykönä pitää meidän autuutta etsimän?

**B.** Jumalan tykönä.

Es. 45: 22, 24.

10. Onko meillä siis Jumala?

**B.** On ypi Jumala.

## I. LUKU.

### Jumalasta.

11. Mikä on Jumala?

**B.** Jumala on se korkeimmasti täydellinen Hengellinen Olemo, joka on luonut, ylöspitää ja hallitsee koko mailman.

Joh. 4: 24. Jer. 10: 16. Ap. t. 17: 24, 25.

12. Mistä saamma me tietä, että meillä on Jumala?

**B.** Osittain mailman tutkistelu-  
mises



mifesta, osittain oman-tunnon to-  
distuksesta, ja osittain Jumalan Sa-  
nasta, eli P. Raamatusta.

13. Kuingasta me mailman tutkistelemissesta  
sen tietä saamme, että meillä on Jumala?

**W.** Koska me katsellemme taivasta  
ja maata, ja mitä niissä on, niin me  
huoliasti ymmärrämme, ettei ne ole  
olleet ijankaikkisuudesta, eikä tehneet  
itse heittänsä; vaan ovat kaiteti luo-  
dut yhdellä ijankaikkisella ja kaitti-  
waldiaallda Olennolla, joka on Ju-  
mala.

Rom. 1: 19, 20 Ps. 19: 2.

14. Kuingasta me oman-tundomme todistuse-  
sta ymmärrämme, että meillä on Jumala?

**W.** Koska me teemme hyvää, niin  
todistaa oma-tundomme, että joku  
on, kuin tosin määrää sen hyvän,  
vaikka se jäis määrämättä ihmisiltä;  
ja koska me teemme pahaa, niin to-  
distaa se, että on joku, kuin rangai-  
see sen pahan, vaikka se jäis ran-  
gaisematta ihmisiltä.

Rom. 2: 15.

15. Kuingasta me Jumalan Sanasta saam-  
me tietä, että meillä on Jumala?

**W.** Jumala on siinä selkiästi il-  
moittanut itsensä olemisensa puolesta,  
omaisuutensa, personainsa ja tekoinsa  
puolesta.

Job. 1: 18.

16. Taidatko ylöstiuetella muutamia Jumalan omaisuuksia ja täydellisyyksiä?

**W.** Taidan: Hän on iankaikkinen, kaikkivaltias, jokapaikasa läsnä olevainen, kaikki tietävä, kaikki viisas, -pyhä, vanhurskas, totinen, hyvä, armollinen, &c.

Ps. 90: 2. Luc. 1: 37. Ps. 139: 1 = 10. 5: 5, 6. 33: 4. 2 Mos. 34: 6, 7.

17. Kuinga on Jumala iankaikkinen?

**W.** Hän on ollut iankaikkisuudesta, ja pysyy iankaikkisesti, eli ilman alkua ja loppua.

18. Kuinga on Hän kaikkivaltias?

**W.** Hän voi ja taitaa tehdä mitä hän tahtoo.

19. Kuinga on Hän jokapaikasa läsnä olevainen?

**W.** Hän asuu ja vaikuttaa jokapaikasa, taivaasa ja maasa.

20. Kuinga on Hän kaikkietävä?

**W.** Hän tietää kaikki.

21. Kuinga on Hän kaikki viisas?

**W.** Hän ulos valitsee ja tekee aina sen kuin paras on.

22. Kuinga on Hän Pyhä?

**W.** Hän rakastaa hyvää ja vihaa pahaa: tahtoo myös että ihmiset niin tekisit.

23. Kuinga on hän vanhurskas?

**W.** Hän palkitsee ja vangitsee jokaista hänen työnsä jälkeen.

24. Kuinga on Hän totinen?

**W.** Ei hän walhettele, waan pitää kaikki, mitä hän sanoo, sekä lupauksensa että uhkauksensa.

25. Kuinga on Hän hyvä ja armollinen?

**W.** Hän tahtoo mielellänsä tehdä meille hyvää.

26. Onko meillä usiambata kuin yri Jumala?

**W.** Ei.

27. Mutta kuinga on Jumala Sanasansa itsensä ilmoittanut?

**W.** Niinkuin kolme personaa, Isä Jumala, Poika Jumala, ja Pyhä Hengi Jumala.

Matth. 28: 19.

28. Mutta eikö meillä siis myds ole kolme Jumalata?

**W.** Ei; waan ne kolme personaa ovat ainoastansa yri Jumala.

5 Mos. 6: 4.

29. Onko yriän persona toistansa vanhembis, korsiambi eli suurembis?

**W.** Ei; ne ovat yhtä ijan kaikki, yhtä korsiat ja yhtä suuret.

Joh. 5: 7. Mich. 5: 2.

30. Eikö siis mitään erotusta ole näiden personain välillä?

**W.** On; Isä ei ole yhdestään syndynyt eli uloskäynyt; Poika on syndynyt Isästä; ja Pyhä Hengi uloskäy Isästä ja Pojasta.

Pf. 2: 7. Joh. 15: 26. Gal. 4: 6.



31. Mitkä ovat ne suurimmat työt, kuin Raamatusa Jumalalle työssä luetaan?

**W.** Luominen, Luonastaminen ja Pyhittäminen (eli Luonastamisen työssä omistaminen).

32. Ovatko kaikki henkilöt yhtä osalliset näissä töissä?

**W.** Osalliset niissä ovat ne kaikki; kuitengin työssä omistetaan pyhästä Raamatusa Luominen erinomattain Isälle, Luonastaminen Pojalle, ja Pyhittäminen, eli Luonastamisen työssä omistaminen pyhälle Hengelle.

33. Kuinka monda on siis Uskon Rappaleita?

**W.** Kolme. Ensimmäinen, Isästä Jumalasta ja Luomisesta; toinen, Jumalan Pojasta ja Luonastuksesta; kolmas, Pyhästä Hengestä ja Pyhittämisestä.

## 2. Luku.

Luomisesta ja luoduista Rappaleista, erinomattain Engelleistä ja Ihmisistä.

34. Kuinka kuuluu ensimmäinen Uskon Rappale?

**W.** Minä uskon Jumalan päälle, Isän re.

35. Mikä se on?

**W.** Minä uskon että Jumala on re.

36. Mi

36. Mitästä on Jumala luonut?

**W.** Koko mailman, se on, taiv-  
waan ja maan, ja kaikki mitä niissä  
on, sekä näkymäiset että näkymättö-  
mät.

I Mos. I: 1. Ebr. II: 3. Ps. t. 17: 24.

37. Mistä on Jumala luonut mailman?

**W.** Tyhiästä.

Ebr. II: 3.

38. Kossa loi Jumala mailman?

**W.** Ajan aluusa, eli lähes kuusi  
tuhatta ajastaikaa sitten.

39. Kukka ovat ne täydellisimmät kaikista  
Jumalan Luondokappaleista?

**W.** Engelit.

Ebr. I: 7.

40. Mitkä ovat Engelit?

**W.** Engelit ovat henget, joille  
Jumala luomisesa on andanut paljon  
wiisautta ja pyhyttä.

I Mos. I: 31. Ebr. I: 7, 14.

41. Ovatko he kaikki nytt vielä yhdestä  
luonosta?

**W.** Ei, waan muutamat heistä o-  
vat hyvät, muutamat pahat.

42. Kukka ovat ne hyvät Engelit?

**W.** Ne, jotka ei ole syndiä teh-  
neet, ja sentähden ovat pitäneet kans-  
sa-luodun wiisaudensa, pyhydensä ja  
onnellisuuden.

43. Kukka ovat ne pahat Engelit?

**W.** Ne, jotka ovat tehneet syn-  
diä

diä ja pois luopuneet Jumalasta, ja sen kautta kadottaneet kansa-luodon wiisautensa, pyhydensä ja onnellisuudensa.

44. Mitä tekewät ne hyvät Engelit?

**B.** Ne ylistävät ja tottelevat Jumalata, niin myöskin edes auttavat ihmisten autuutta.

Es. 6: 2, 3. Ps. 103: 20. Ebr. 1: 14.

45. Mitä tekewät ne pahat Engelit?

**B.** Ne häväisevät Jumalata, ja kokewat estää Jumalan tahtoa ja ihmisten autuutta.

1 Mos. 3: 4, 5. 1 Pet. 5: 8.

46. Mikä on se paras niiden näkyväisten luotuin kappalden seasa?

**B.** Ihminen.

1 Mos. 1: 26, 27, 28.

47. Kuka oli se ensimmäinen ihminen jonga Jumala loi?

**B.** Adami oli ensimmäinen Mies, ja Eva ensimmäinen Waimo.

1 Mos. 1: 27, 28. 2: 1. 1 Tim. 2: 13.

48. Ovatko kaikki ihmiset saaneet alkunsa tästä Adamista ja Evasta?

**B.** Ovat.

Ap. t. 17: 26. Rom. 5: 12.

49. Eikö Jumala myöskin woimasa pida ja hallitse kaikkia kuin hän luonut on?

**B.** Totta kaikei.

Ebr. 1: 3. Matth. 10: 29. Ap. t. 17: 25, 28.



50. Emmetk me siis itse taida meitämmen  
voimasa pitää?

**W.** Emme ollengan.

51. Mitä Lutherus tästä sanoo wäkäsä Cas-  
techismuresansa?

**W.** Minä uskon, että Jumala  
nämät kaikki vielä nyt voimasa  
pitää; andaa myös minulle runsaasti  
jokap. \* \* ja torjuu.

52. Ketä tulee meidän kts kiittää kaiken  
sen hyvän edestä kuin meillä on, ja me jos-  
ka päivä nautitsemme?

**W.** Jumalata.

53. Miki me kutsumme tämän Jumalan murs-  
heen pidon luoduista kappaleista?

**W.** Jumalan Edeksäisomisepti.

### 3. Luku

Ihmisistä heidän ensimmäisest  
täydellisestä ja onnellisesta  
tilasansa.

54. Minkä kaldaiseen tilaan Jumala loi ja  
asetti sen ensimmäisen ihmisen?

**W.** Sangen onnelliseen tilaan.

I Mos. I: 26-31.

55. Mitä onnellisuutta hänellä silloin oli?

**W.** Hän oli erinomaisessa armo-  
sa Jumalan tykönä, hänesä oli Ju-  
malan kura, ja hänellä oli myös  
siinä siwusa monenlaiset ulkonaiset e-  
dut, hänen ruumijnsa puolesta.

I Mos. I; 27-31.

56. Mitästä Jumalan kuvalla pyhästä raamatussa ymmärretään?

**W.** Joku yhdenkaldaisuus Jumalan kanssa.

I Mos. 1: 26.

57. Oliko ihminen ruumiinsa puolesta Jumalan kaldainen?

**W.** Ei; vaan sielun puolesta, sillä ei Jumalalla ruumista ole.

58. Kuinga ihminen siis sielunsa puolesta oli Jumalan kaldainen?

**W.** Hän oli viisas, pyhä ja vanhurskas.

Col. 3: 10. Eph. 4: 24.

59. Mistä asioista oli ihminen viisas?

**W.** Hän tunsi Jumalan ja hänen tahtonsa ja tiesi niin muodoin, mikä hyvä, ja mikä paha oli.

60. Kuingasta oli ihminen pyhä ja vanhurskas?

**W.** Hän tahdosi ja tausti elää Jumalan tahdon jälkeen: tehdä hyvää ja välttää paha.

61. Mitä ulkonaisia ja ruumillisia etuja vielä siinä siivusa ihmisellä oli?

**W.** Ruumiin kuolemattomuus ja terveys; täysi valda luondokappalden ylitse, ja vapaa asundopaitka siinä ihanassa Paradiisissa, ilman raskasta ja murhellista työn-tekoa.

I Mos. 1: 28-30. 2: 15, 17.

62. Annoiko Jumala esi = vanhemmillemme yhtäkän lakia, jonga jälkeen heidän piti elämän?

**W.** Annoi; Jumala kielsi heidän sydästä hyvän ja pahan tiedon puusta.

1 Mos. 2: 17.

63. Eikö heillä ilman sitä ollut jokuu yhteinen laki, jota heidän piti seuraaman kaikessa heidän elämänsä?

**W.** Oli; Jumala kirjoitti eli istutti itse luomisesa heidän ja kaikkein ihmisten sydämiin, hänen yhteisen lakinsa ja tahtonsa.

Rom. 2: 15.

64. Kuinga tämä sydämmeen kirjoitettu eli istutettu laki kutsutaan?

**W.** Luonnollinen laki.

65. Eikö tämä luonnon laki sitten kirjallisesti ja selkiämmin ole ilmoitettu ihmisille?

**W.** On; Jumala annoi sen Israelin kansalle, Sinain vuorella, kymmeneä käskyä, kahteen kiroiseen tauluun kirjoitettuna.

2 Mos. 20: 1-17.

66. Mitä kieltää ja käskää Jumala tässä laissa?

**W.** Kaikki mitä ihmisten pitää tekemän ja jättämän tekemätä, Jumalata kohtaan, itsänsä ja muita ihmisiä kohtaan.

67. Kuinga tämän lain jälkeen pitää elettämän?

**W.** Ei ainoastansa ulkonaisesti,  
B 2
sano=



sanoilla ja teoilla; waan myöskin sisällisesti, ajatuksilla, himoilla ja haluilla.

Rom. 7: 14. Matth. 5: 28.

68. Taisivatko meidän Esi-wanhembamme täydellisesti elää Jumalan lain jälkeen?

**W.** Taisivat, niin kauvan kuin heillä oli Jumalan luvua.

69. Olisitte he myöskin tulleet autuiksi, jos he täydellisesti olisivat eläneet Jumalan lain jälkeen?

**W.** Olisitte.

Rom. 10: 5.

70. Mutta kuingasta meidän Esi-wanhembamme menetit itsensä?

**W.** He annoit itsensä wietellä, teit syndiä, ja pois poikkeisitte Jumalan Käskyistä.

1 Mos. 3: 6.

#### 4. Luku.

Syndiin-langemisesta ja siitä seuraawaisesta ihmisen syndisestä ja onnettomasta tilasta.

71. Mikä on syndi?

**W.** Kaikki se, kuin sotii Jumalan tahtoa vastaan.

1 Joh. 3: 4.

72. Kukaasta ihmiset teit sen ensimmäisen synnin?

**W.** Meidän Esi-wanhembamme, Adami ja Eva, koska he Paradiisissa wasta

wastoin Jumalan kieltoa, söit hy-  
vän ja pahan tiedon puusta.

I Mos. 3: 3, 6.

73. Kuka oli syy siihen?

**W.** Perkele, joka salaisi itsensä  
yhteen karmeeseen, ja wiettelä heidän;  
ja he itse, jotka wäärin käyttit wa-  
paan tahtonsa, ja annoit itsensä wie-  
tellä.

I Mos. 3: 1-6.

74. Kuinga Esi-wanhemmillemme sitten kä-  
wi, koska he sillä muotoa rikoit Jumalan  
käskyn?

**W.** He jouduit Jumalan wihan  
ale, tulit wikapäiri ajalliseen ja ijan-  
kaikkiseen rangaistukseen, ajettiin ulos  
Paradiisista, ja sait syndisen ja tur-  
mellun luonnon, Jumalan kovan  
siaan.

Ps. 5: 5. I Mos. 3: 7-25. 2: 17. 8: 21.

75. Onko meillä tästä langemuudesta mitään  
wahingota?

**W.** On, niin hywin kuin Adä-  
milla ja Ewalla.

76. Olemmako me siis kaikki syndiset?

**W.** Olemme totisesti.

Rom. 3: 10, 12.

77. Olemmako me syndiset jo meidän  
lapsuudestamme?

**W.** Olemme; sillä me olemme pe-  
rineet Esi-wanhembaimme synnin ja  
syndisen luonnon, josta me sikiämme  
ja synnyimme. Rom. 5: 12. Ps. 51: 7. Eph. 2: 3.

78. Miksi kutsutaan tämä syndi, josta me  
sunnymme?

**W.** Perisyndi.

79. Mikä on siis tämä perisyndi?

**W.** Meidän turmeltu luontomme,  
eli yri kansa, syndynyt voimattomuus  
hyvään; mutta sitä vastaan taipu-  
mus, himo ja halu pahaan.

Rom. 3: 12. I Mos. 8: 21.

80. Emmeko me myös itse tee syndiä?

**W.** Teemme totisesti.

Matth. 15: 19.

81. Kuinga kutsutaan ne synnit, joita  
me itse teemme?

**W.** Tekosynnit.

82. Mikä on tekosyndi?

**W.** Se paha, jota me itse har-  
joitamme, ajatuksilla, haluilla, sanoil-  
la ja teoilla.

83. Onko sekin syndi, että ajatella paha,  
ja huvitella itsiänsä pahoissa himoissa?

**W.** On totisesti.

84. Onko sekin syndi, että laimin lyödä hy-  
vää, eli niitä velvollisuuksia, joita laki  
käskkee meidän täyttämään?

**W.** On totisesti.

Jac. 4: 17. Lut. 12: 47. Matth. 7: 19.  
25: 30, 40.

85. Ovatko kaikki tekosynnit yhtäläisestä  
laadusta?

**W.** Ei; muutamats ovat ehdolliset  
synnit, ja muutamats heikouden synnit.



86. Mitkä ovat ehdolliset synnit?

**W.** Ne, jotka harjoitetaan vapaalla aikomuksella, eli tiedolla ja tahdolla.

4 Mos. 15: 30. Job. 8: 34.

87. Mitkä ovat heikouden synnit?

**W.** Ne erhettyret ja rikoret, joita uskowaiset, eli Jumalan lapset, tekevät, vastoin aikomustansa, tietonsa ja tahtoansa.

4 Mos. 15: 27. Ps. 19: 30.

88. Mikä rangaistus synnin päälle seuraa?

**W.** Jumalan wiha, niin myös ajalliset ja ijankaikkiset waiwat.

Som. 74 Rys. 1 Mos. 2: 17. Ef. 50: 2. Matth. 25: 30. 41, 42, 43.

89. Kuinga kutsutaan kaikki synnin rangaistus Raamatusta, yhdellä sanalla?

**W.** Kuolema.

Rom. 6: 23.

90. Kuinga monellinen on kuolema?

**W.** Kolmellinen: ruumiillinen hengellinen ja ijankaikkinen.

91. Mikä on ruumiillinen kuolema?

**W.** Ruumiillisen elämän puutos, joka tulee sielun ja ruumin erkanemisesta toinen toisestansa.

92. Mikä on hengellinen kuolema?

**W.** Hengellisen elämän puutos, joka tulee siitä, että ihminen erkanee pois Jumalasta. Eph. 2: 1, 5. Col. 2: 13.

Rom. 8: 6.

W 4

93.

93. Mikä on iankaikkinen kuolema?

**W.** Yri loppumaton ereitus Jumalasta, joka myötäänsä tuo kauhian surkeuden ihmiselle helvetissä, sekä sielun että ruumin puolesta.

Matth. 10: 28. 22: 13.

94. Taitaako ihminen omalla voimalla auttaa itsiänsä siitä surkeudesta, johon hän synnin kautta joutunut on?

**W.** Ei millään muodoa; vaan se pysyy ajaasa ja iankaikkisuudessa hänen nliittensä, jos ei Jumala tahdo händä siitä ulos auttaa.

Ps. 49: 8, 9.

## 5. LUKU.

Jumalan yhteisestä ja armahasta waisesta rakkaudesta.

95. Tahtooko Jumala pelastaa meitä synnistä, ja siitä rangaistuksesta kuin syndiä seuraa?

**W.** Tahtoo totisesti.

1 Mos. 3: 15. Joh. 3: 16.

96. Tahtooko Jumala kaikkia ihmisiä autuiksi?

**W.** Tahtoo.

1 Tim. 2: 4.

97. Tahtooko Jumala tehdä meitä autuiksi ilman lunastusta?

**W.** Ei. Hänen wiisautensa, pyhyydensä ja wanhurskaudensa wadeit ensin lunastusta ja täydeni-tekemistä.

Ps. 5: 5. Jos. 24: 19.

98. Mitästä on siis Jumala hänen yhteisestä ja armahtawaisesta rakkaudestaan teho-  
nyt meidän pelastamisemme ja  
autuudemme?

**W.** Hän on meille andanut Poi-  
kansa Lunastajaksi.

Joh. 3: 16.

## 6. Luku.

Lunastuksesta, eli armon ansaitse-  
misesta Jumalan Poikaalta.

99. Kuinga kuuluu se Toinen Uskon-kappale?

**W.** Minä uskon Jesuren Chri-  
sturen j. n. e.

100. Mikä se on?

**W.** Minä uskon, että Jesus  
Christus j. n. e.

101. Kuka on meidän Lunastajamme?

**W.** Jumalan Poika: totinen Ju-  
mala ja totinen ihminen.

Joh. 1: 1, 14, 34. 1 Tim. 3: 16.

102. Onko siis meidän Bapahtajallamme  
kari luondoa?

**W.** On, yri Jumaluuden ja toi-  
nen ihmishyden luondo.

103. Minkätähden piti meidän Bapahta-  
jamme oleman ihminen?

**W.** Että hän olis taitanut olla  
lain alainen, päällensä ottaa meidän  
syndimme, kärsiä, kuolla ja meidän  
edestämme werensä ulosruodattaa.

Ebr. 2: 14, 17. 9: 22.

B 5

104.



104. Mingätähden piti meidän Wapah-  
jamme oleman Jumala?

**W.** Että hän olis tainnut karsia  
sen ra'gaistuksen, jota ihmisten muu-  
toin olis pitänyt ijan'kaikesti ulos-  
seisoman: ja kaikkein ihmisten siasa  
täyttää Jumalan lain.

Pf. 49: 8, 9. 1 Tim. 2: 6. Ebr. 7: 24-28.

105. Oliko tämä tarpeellinen, jos meidän  
piti taitaman tulla wapahdetuiri ja autuiri?

**W.** Oli kaiketi.

106. Kenestä ja kosta on meidän Wapah-  
jamme syndynyt Jumaluudensa luonnon  
puolesta?

**W.** Isästä Jumalasta, ijan'kaike-  
suudesta.

Pf. 2: 7.

107. Kenestä on hän syndynyt ihmishyden  
luonnon puolesta?

**W.** Hän on sinnyt Pyhästä Hen-  
gestä, ja syndynyt Neitsestä Mariasta.

Luc. 1: 31, 35. 2: 7.

108. Kosta on hän syndynyt ihmiseri?

**W.** Ujaan täydellisyudessa, kosta ma-  
ilma seisonut oli liki neljä tuhatta  
vuotta.

109. Kosta annettiin ensimmäinen lupaus  
hänen ihmiseri tulemisestansa?

**W.** Kohta jälkeen syndiin lange-  
misen, kosta Jumala sanoi, että wai-  
mon siemenen piti rikki polkeman  
kärmeen pään.

110. Kuinga meidän Lunastajamme fut-  
sutaan ?

**W.** Jesus Christus.

111. Mitä merkitsee se sana Jesus ?

**W.** Se merkitsee niin paljon kuin  
Wapataja.

112. Mitä merkitsee se sana Christus ?

**W.** Niin paljon kuin Woideldu.

113. Onko meidän Wapastajamme woideldu ?

**W.** On.

**Es.** 61: 1, 2, 3.

114. Kuinga ja millä on meidän Wapastajamme woideldu ?

**W.** Hänen ihmishydensä luondo on lahjoitettu jumalallisella voimalla, sitä hänellä päälletettua Wälimiehen wirkaa toimittamaan.

**Ps.** 45: 8. **Es.** 11: 1, 2.

115. Kutsutaango Christus myös Wälimieheri ?

**W.** Hän kutsutaan ja on myös yksi wälimies Jumalan ja ihmisten välillä.

**1 Tim.** 2: 5, 6.

116. Minkä kaldaisesa tilasa eli Christus tätä wälimiehen wirkaa tehdesänsä ?

**W.** Alennetusa tilasa.

117. Misästä seisoit tämä hänen alendamisensa ?

**W.** Siinä, ettei hän ihmishydensä luonnon puolesta, aina osottanut eikä

harjoittanut niitä Jumalallisia omaisuuksia, kuin hänelle annettut olit; maan eli halwasa muodosa, wiattomasa heikoudesa, köyhyydesä ja wiheijäisyydesä.

Phil. 2: 6, 7, 8.

118. Kuinga kauwan oli hän tässä alhaisuudessa?

**W.** Samasta sikimiseistänsä niin siihen asti että hän itsensä eläwäri teki haudasa.

119. Tuliko hän sitte korooteturi?

**W.** Tuli niingin.

120. Misästä seiso se Christuren koroottaminen?

**W.** Siinä, että hän pois pani sen halwan muodon, kuin hän ihmisydensä luonnon puolesta oli päällensä ottanut; ja rupeisi taas täydellisesti harjoittamaan hänen Jumalallisia omaisuuksiansa, majestetisä, woi-masa ja kunniasa.

Phil. 2: 9, 10, 11. Rom. 6: 9.

! 121. Kuinga monellainen on Christuren Wälimiehen wirka?

**W.** Kolmellainen; Pappinen, Prophetallinen ja Kuningaallinen.

Ebr. 3: 1. 5 Mos. 18: 18. Joh. 6: 14. 1: 37.

! 122. Onko Christus Pappi?

**W.** Hän on ollut, ja on vielä nyt meidän Olimmainen Pappimme.

Ebr. 3: 1, 4: 14, 15.



123. Kuinga on hän itsensä Papixi osotta-  
tanut?

**W.** Siinä, että hän on uhrannut  
ja rukoillut meidän edestämme.

Ebr. 7: 25, 26, 27. Rom. 8: 34.

124. Mitä ja kuinga on hän uhrannut?

**W.** Hän on uhrannut itsensä ko-  
sta hän meidän lunastukseemme, kärsi  
sen meidän ansaitun rangaistuksen,  
on myös täyttänyt lain meidän au-  
tuudeksemme.

Es. 53: 4. Joh. 1: 29. 2 Cor. 5: 19.  
Eph. 5: 2. 1 Pet. 2: 24. Rom. 8: 3, 4.

125. Kuttakasta ne ovat, joidenga edestä  
Christus rukoilee?

**W.** Hän on rukoillut ja rukoilee  
vielä taivallisen Isänsä tykönä, kaik-  
kein ihmisten edestä: sekä uskovaisten  
että uskottomain.

Ebr. 7. 25. 1 Joh. 2: 1. Luc. 23: 34.

126. Onko Christus Propheeta?

**W.** On.

5 Mos. 18: 15, 18, 19. Luc 7: 16. 24: 19.

127. Millä on hän itsensä Propheetari  
osottanut?

**W.** Sillä, että hän on ilmoitta-  
nut, ja vielä ilmoittaa, ihmisille  
Jumalan tahdon siitä kuinga he au-  
tuixi tulisit.

Joh. 1: 18. Luc 4: 32. 10: 16.

128. Kenengä kautta on hän ihmisille ilmoit-  
tanut Jumalan tahtoa?

**W.** Osittain on hän itse hänen  
wael

maellurensa alla tässä maailmassa sitä saarnannut ja ilmoittanut; osittain myös Prophetain kautta vanhassa Testamentissa, ja Apostolein, niin myös seurakunnan Opettajain kautta, Uudessa Testamentissa.

Luc. 11: 49. 2 Cor. 5: 20,

129. Onko Kristus Kuningas?

**W. On.**

Pf. 2: 6, Luc. 1: 33.

130. Mitä tekee hän niin kuin Kuningas?

**W.** Hän tekee ihmisiä osallisiksi siitä armosta ja autuudesta, kuin hän heille ansainnut on, ja niin muodoin ylös rakentaa sitä hengellistä valdakuntaa, kuin syndiin langemisen kautta hävitettiin.

Jer. 23: 5, 6. Ap. t. 5: 31. Ebr. 2: 10, II. 2 Tim. 4: 18.

131. Kuningas tämä Christuren valdakunta muutoin kutsutaan?

**W. Jumalan Seurakunnaksi.**

Eph. 5: 23-27.

132. Mikä nyt on eroitus näiden kolmen wirtain välillä?

**W.** Olimmäisen papillisen wiraan kautta on Kristus ansainnut meille autuuden; Prophetiaallisen wiraan kautta hän ilmoittaa ja tarjoo meille sitä ansaittua autuutta; ja Kuningaalisen wiraan kautta tekee hän ihmisen osalliseksi siitä ansaitusta autuudesta, niin myös händä jina ylöspitää ja warjelee.

133. Mihinä wirkaan tulee nyt itse Lunasturen työ?

**W.** Hänen papilliseen wirkaansa erinomattain.

134. Mistä on Kristus meitä lunastanut?

**W.** Synnistä ja kaikesta siitä onnettomuudesta, johon me synnin kautta joutuneet olemme.

Rom. 5: 18, 19. Ef. 53: 4-6. Col. 2: 13, 14.

135. Millä on Kristus meitä lunastanut?

**W.** Kärsimisellensä ja laintäyttämishellensä.

Ef. 53: 4, 5. 1 Pet. 1: 18, 19. Gal. 4: 5. Rom. 5: 18, 19.

136. Mitä on hän erinomaisesti matkaansaattanut kärsimisellensä?

**W.** Hän on sen kautta toimittanut meille pelastuksen ja vapaaksi pääsemisen, synnin welaasta ja rangastuksesta, kuolemasta ja ijankaikkisesta kadotuksesta.

Ef. 58: 5. Eph. 1: 7.

137. Mitä erinomattain on Kristus toimittanut laintäyttämishellensä?

**W.** Hän on sen kautta työnsä saattanut meille Jumalan erinomaisen armon, elämän ja ijankaikkisen autuuden.

Gal. 4: 4, 5. Rom. 5: 18, 19.

138. Kuinka monellinen oli Christuren kärsiminen?

**W.** 1. Ulkonainen ja sisällinen. 2. Wähempi ja suurempi.



139. Mitä ymmärretään Christuxen ulkonaisen kärsimisen kansa?

**W.** Se, mitä hän erinomattain ruumiinsa puolesta kärsi.

140. Mitä ymmärretään Christuxen sisällisen kärsimisen kansa?

**W.** Se, mitä hän sielunsa puolesta ulosseisoi!

141. Mitä me ymmärrämme Christuxen vähemmän kärsimisen kansa?

**W.** Ne vähemmät waiwat, joita hän kärsi hamasta syndymästänsä niin viimeiseen eli suurembaan hänen kärsimiseensä asti.

142. Mitästä me ymmärrämme Christuxen suuremman kärsimisen kansa?

**W.** Ne waiwat, joita hän kärsi elämänsä lopulla, joilla hän poisotti kaikki ne waiwat, joita muutoin kaikkein ihmisten helwetissä olisi pitänyt iankaikkisesti kärsiä.

Es. 53: 4-8. 63: 3. Rom. 8. 32.

143. Kuinga kutsutaan se suuri Armo ja Eetu, jota Christus kärsimisellensä ja lain-täyttämiseellensä meille ansainnut on?

**W.** Lunastuxen armo, ansaittu armo, armo Christuxesa, Christuxen ansio, Christuxen ansaittu wanhursteaus, &c.

144. Onko Christus kaikkia ihmisiä lunastanut?

**W.** On totisesti. Christus on kärsinyt synnin rangaistuxen ja täyttänyt lain kaikkein edestä.

Es. Rom. 8: 32. 1 Tim. 2: 6. Es. 53: 6.

145. Mahtavatko siis kaikki ihmiset tulla vapahdetuiksi ja autuiksi?

**W.** Ei millään muotoa.

Luc. 14: 16-27. Matth. 7: 14.

146. Mirei kaikki tulle autuiksi?

**W.** Ei kaikki usko Christuksen päälle.

2 Thess. 4: 2. Ebr. 11: 6.

## 7. Luku.

Jesurelda ansaitun Lupausten  
arvon tygö-omistamisesta Py-  
hän Hengen kautta.

1. Armon osallisuudesta ja tygö-omi-  
stamisesta yhteisesti.

147. Onko se ihmiselle wälttämättömästi tar-  
peellinen uskoa Christuksen päälle, jos hänen  
autuaksi tuleman pitää?

**W.** On totisesti: Joka usko, se  
tulee autuaksi; mutta joka ei usko, se  
ladotetaan.

Mar. 16: 16. Joh. 3: 18, 36.

148. Mikä on siis se, joka ihmisen puolelta te-  
lee, että hän tulee autuaksi?

**W.** Usko Christuksen päälle.

149. Mikä on usko Christuksen päälle?

**W.** Se on yri sydämmellinen ika-  
wöusfeminen ja halu sen armon ja  
autuuden perään jonga Christus an-  
sainnut on, niin myös sydämmelli-  
nen luottaminen ja turwailus Chri-  
stuksen tygö.

Matth. 5: 6. 11: 28. Ebr. 11: 6.

150. Mikä on siis se, joka tekee, ettei lunastettu ihminen tule autuaksi?

**W.** Epäusko.

151. Mikä on epäusko?

**W.** Uskon puutos, eli sen armon ja autuuden ylönsäntse, josta Kristus ansainnut on; koska ihminen taikka peräti kieltää, taikka kylmäkiskoisesti laimi lyöpi tämän armon.

Dan. 9: 26. Luc. 7: 30. 14: 18-20. Rom. 10: 16.

152. Kuinga taitaa ihminen tulla siihen oisfiaan uspoon ja luottamukseen Christuksen päälle?

**W.** Jumala tahtoo johdattaa händä siihen.

Hes. 36: 26, 27. Matth. 23: 37. Jlm. 3: 20.

153. Kuinga tämä johdatus armoon ja Aututeen kutsutaan Lutheruksen Catechismuksen?

**W.** Pyhittäminen.

154. Mitä siis tästä ymmärretään pyhittämisen kansa?

**W.** Armon tygö-omistaminen, eli että ihminen tehdään osalliseksi siitä pelastuksesta ja autuudesta, josta Kristus ansainnut on.

155. Misä puhutaan (tästä) pyhittämisestä Catechismuksen?

**W.** Kolmannesa Uskon Rappaleesa.

156. Kuinga kuuluu kolmas Uskonrappale?

**W.** Minä Uskon Pyhän Zengen päälle x.



157. Millä se on?

**W** Minä uskon ja tunnustan 2c.  
158. Eikö ihminen siis omasta voimastansa taida vaikuttaa uskon itse tykönsä?

**W.** Ei ollengan. Ihminen on kuollut synnissä; ja niin kuin yri kuollut ihminen ei taida herättää ja eläväksi tehdä itsiänsä; niin ei taida myös syndinen omasta voimastansa kääntää itsiänsä Christuksen tykö ja uskoa hänen päällensä.

1 Cor. 2: 14. Joh. 6: 29, 44. 2 Cor. 3: 5.  
159. Millä tavalla, ja missä järjestyksellä, johdattaa P. Hengi ihmistä uskoon?

**W.** Sillä tavalla että hän kutsuu, ylösherättää, ylöswalaisee, kääntää ja uudesta synnyttää hänen.

2 Tim. 1: 9. Ap. t. 26: 18. Joh. 3: 3.  
160. Kuinga sanoo Lutherus tästä kolmannen Uskonkappaleen selityksellä?

**W.** Pyhä Hengi on minun Evangeliumin kautta kutsunut, lahjoillans walistanut.

2. Kutsumuksesta ja Ylösherätyksestä.

161. Millä on kutsumus?

**W.** Että Jumala sanansa kautta ilmoittaa ja voimallisesti tarjoa meille sitä wapahdamista ja autuutta, kuin Kristus ansainnut on.

2 Tim. 1: 9. Matth. 22: 3, 4.

162. Mistä syndistä kutsutaan?

**W.** Synnin ja Epäuskon tilasta  
ja

ja kaikesta siitä onnettomuudesta, kuin syndiä ja epäuskoa seuraava.

Ap. t. 14. 15. 26: 17, 18.

163. Swakko ainoastansa ne ihmiset hymnin ja wihan tilasa, jotka owat törkiät ja julki syndiset?

**W.** Ei ne ainoastans; waan myös nekin, jotka ilman eläwätä uskoa Christusen päälle, kuitengin ulkonaisella muodolla eläwät kauniisti, siwiästi ja kunniallisesti.

Marc. 16: 16. Joh. 3: 18. Matth. 5: 20. 23: 25, 26.

164. Mihinä syndistä kutsutaan?

**W.** Armoon ja kaikeen siihen aututeen, kuin Christus ansainnut on.

Ap. t. 14: 15. 26: 17, 18.

165. Kuinga pitää syndisen itsensä käyttämän, koska hän kutsutaan?

**W.** Hänen pitää ottaman kutsunuksesta waarin, ja totteleman sitä.

Ap. t. 9: 6. 16: 14. Gal. 1: 15, 16. Ebr. 3: 7, 8, 15.

166. Minkäläisillä wälikappaleilla saattaa Jumala ihmistä ottamaan kutsunuksesta waarin?

**W.** Toisinansa erinomaisilla suorilla hywillä töillä; toisinansa waiwoilla ja kärsimisellä, niin kuin sairaudella, köyhyydellä, wainolla, ylönsäläksellä; toisinansa muitten esimerkillä, kuoleman sanomilla ja muilla erinomaisilla tapauksilla.

2 Kon. 5: 14-17. 2 Mit. 33: 11-13. Joh. 4: 39. Matth. 27: 54. 167

167. Kuinka silloin käy, koska syndinen ottaa  
vaarin kutsumuksesta?

**W.** Syndinen saa silloin vielä  
suuremman ja tunnustamman kutsu-  
myksen ja totisen ylösherätysten.

Ap. t. 16: 14. Eph. 5: 14.

168. Mikä on ylösherätys?

**W.** Yri niin voimallinen pisto e-  
li muistutus syndisen sydämessä, et-  
tä hän siitä saa levottomuuden, ahdi-  
stuksen ja murheen, hänen syndisen,  
vaarallisen ja onnettoman tilansa y-  
litse.

Ap. 2: 37. 16: 26=30. Eph. 5: 14.

169. Onko tämä herätys tarpeellinen, jos syn-  
dinen pitää kääntymyksen tuleman?

**W.** On totisesti; sillä ilman ylös-  
herätystä, ei taida ihminen oikein  
tuta syndiä; ja paitsi oikeaa syndei-  
ntuntoa, ei taida yriäkän mielpittämäs-  
tietisiä armoa, pelastusta ja autuutta.

Matth. 9: 12, 13. Eph. 5: 14.

170. Kuinka pitää syndisen itseänsä käyttä-  
män, sitte kuin hän on tullut ylösheräte-  
tyri ynnin ja suruttomuuden unesta?

**W.** Hänen pitää kohta, ja ilman  
kaihtia turhia ehdoita, andaman  
itsensä Jumalan Hengen armo-  
vaikutusten alle, ja sen ohessa wal-  
loman, rukouksen ja vaarin ot-  
taman Jumalan sanasta.

Gal. 1: 15, 16. Luc. 21: 26. 8: 15, 18.



171. Mitä sitten tapahtuu, koska syndinen fl-  
lä muotoa käyttää itsensä?

**B.** Hän tulee ylöswalaisturi.

Ps. 119: 105. Ap. t. 26: 17, 18. Rom. 3: 20.  
2 Cor. 4: 4, 5, 6.

## 2. Ylöswalitsesta.

172. Mitä on ylöswalitus?

**B.** Että syndinen, tietämättömyy-  
den ja erymisen, eli paljaan kuolleen  
tiedon siaan, saa yhden voimallisen  
ja elävän tiedon siitä, kuin hänen  
autuuteensa tulee.

Eph. 1: 17-19. 4: 18. 5: 14.

173. Kosta tieto kuolleeri kutsutaan?

**B.** Silloin kuin ei se myötänsä  
tuo halua, pakotusta ja voimaa ih-  
misesä, etsimään armoa ja autuutta  
Christusen tykönä.

174. Kosta kutsutaan tieto eläväri?

**B.** Silloin kuin se myötänsä tuo  
halun, pakotuksen ja voiman ihmisesä,  
etsimään armoa ja autuutta Christu-  
sen tykönä.

175. Mitkä (kappaleet) tulevat ylöswalitse-  
tureen?

**B.** Että syndinen oikein ja elä-  
vällä tavalla tundee 1:xi Jumalan,  
erinomattain hänen pyhydensä ja  
wanhurskaudensa puolesta 2:xi itsen-  
sä synninsä ja sen wihelijäisyyden puo-  
lesta, ja 3:xi Christusen ja sen er-  
mon, josta hän ansainnut on, niin  
nyös

myös millä tavalla sen nautintoon tulla taitaan.

Ser. 3: 13. 9: 24. Joh. 17: 3. Phil. 3: 8-10.

176. Kuinka tämä tieto eli ylöswalistus Christuksesta muutoin kutsutaan?

**W.** Uskon tieto ja suostumus.

177. Mitästä sellainen ylöswalistus myös tänä tuo?

**W.** Se myötänsä tuo ja vaikuttaa yhden wilpittömän synnin=surun, ja elävän uskon Christuksen päälle; joisa kahdesa kappalesa seho syndisen kääntymisen.

#### 4. Kääntymisestä.

178. Mikä on oikea kääntymisen?

**W.** Opi wilpittöin ja yriwakainen sydämen muutos ja kääntymisen synnistä Jumalan tykö, yhden totisen synnin surun, niin myös elävän uskon kautta Christuksen päälle.

Ap. 26: 18. Joel 2: 12, 13. Marc. 1: 15.

179. Mitkä kappaleet tulevat oikeaan kääntymiseen?

**W.** 1. Opi wilpittöin synnin suru, ja 2. elävä usko Christuksen päälle.

2 Cor. 7: 16. Marc. 1: 15.

180. Mikä on se wilpittöin synninsuru?

**W.** Yhden syndisen haikia lewottomus, ja murhe syndeinsä ylitse.

Pf. 51: 5, 9. Joel 2: 13, Es. 9: 6.

181. Minkäkaldaisen pitää tämän synnin surun oleman?

**W.** Sen ei pidä oleman pikaisen ja

ja huikendelewaisen, waadittun ja itse-  
tehdyn, orjallisen eli epäilewäisen Jumalan armosta; waan waatimaton, sydämmellinen ja eläwä.

Pf. 6 2, 3. 51: 5, 19. Joel 2: 13. Luc. 18: 13, 182. Mingä kautta P. Hengi vaikuttaa synnin murheen?

**W.** Erinomattain Lain kautta, joka lykkää ihmisen omaatuntoa, näyttää hänen pahoin tehneen, ja sillä ansainneen Jumalan wihan, ajallisen ja ijankaikkisen rangaistuksen.

Rom. 3: 20. 4: 15. 7: 7.

183. Onko se tarpeellinen, että syndinen tundee syndinsä, ennen kuin hän taitaa saada oikean synnin murheen?

**W.** On kaiketi.

Ser. 3: 13. Rom. 3: 20, 7: 7.

184. Onko se tarpeellinen että kaikilla on yhtä suuri synnin suru?

**W.** Ei: P. Hengi antaa sen erimitalla kullengin.

185. Mingä tähden on tämä synnin suru tarpeellinen?

**W.** Että syndinen mahdaist oikeintuta synnin kauhiuden ja kaiken sen onnettomuuden, kuin syödiä seuraa, ja hartaalla halulla ja eläwällä uskolla vastaan ottaa sen taritun armon.

Matth. 9: 12, 13. 13: 15. Ser. 2: 19.

186. Mikä on eläwä usko Christuren päälle?

**W.** Se on herätetyn syndisen sydämmellinen itäwöitssemys ja halu sen



armon ja autuuden perään, kuin Christus ansainnut on; josta sitte syndyy yxi sydämmellinen luottaminen ja turvaaminen Christusen päälle. (Ratso 149 Kys.)

Matth. 5: 6. II: 28. Ebr. II: 1.

187. Missä siis Uskon aine ja harjoitus erinomaistain seisoo?

**W.** Siinä että halulla ja luottamisella pitää itsiänsä Christusen tygö, Ps. 38: 10. 63: 2. Es. 14: 32. Eph. 3: 12. Ebr. 3: 6.

188. Minkä kautta vaikuttaa P. Hengi sen kaldaisen uskon?

**W.** Evangeliumin kautta, joka johdattaa sitä murhelliasta syndistä Christusen tygö, ja tarvitsee hänelle sitä pelastusta ja autuutta, jonga Christus ansainnut on.

189. Kuinka kutsutaan elämän uskon ylds-syöttäminen Raamatusta?

**W.** Uusi syntyminen ja uusi luominen.

Ps. 51: 12. Eph. 2: 10.

190. Minkätähden se niin kutsutaan?

**W.** Sillä ihminen saa sen kautta yhden uuden hengellisen elämän, ja tulee uudeksi ihmiseksi, jolla ovat uudet ajatukset, taipumukset ja halut.

### 5. Wanhurstaaritekemisestä.

191. Mitä tapahtuu, ja kuinka käy syndisellä silloin, koska hän saa sen oikian ja elämän Uskon Christusen päälle?

**W.** Hän tulee yhdistettyi Ehdristuren kanka, ja osalliseksi hänen ansioistansa, saa hänen tähtensä syndinsä andeeri, ja tulee Jumalan lapsesi ja iankaikkisen autuuden perilliseksi.

Matth. 5: 6. Rom. 3: 28. Joh. 1: 12. Apost. 16: 31.

192. Kuingasta kutsutaan se suuri muutos, kuin seuraa uskon ja uuden syntyymisen päälle?

**W.** Wanhurstaaritekeminen.

193. Eikö uusi syntyminen ja usko mitään muuta hedelmää myötänsä tuo?

**W.** Tuo kaiketi; ihminen saa myös sen kautta uuden elämän, ja hengellisen voiman lain seuraamiseen ja kaikkeen siihen kuin hyvä on.

Joh. 15: 1-6. Rom. 6: 5, 6. I Joh. 5: 4.

194. Kuinga se tila kutsutaan, johon ihminen tämän kautta tulee siirretty?

**W.** Armo-tila.

**6.** Armo-tilasta ja Pyhityksestä.

195. Koska syntyminen on kääntynyt, ja saanut syndinsä andeeri, mistä hänen sitten enimmästi pitää waarin ottaman?

**W.** Hänen pitää uskolla pitämän itsensä vapautajansa työssä, harjoittaman hyvää, ja välttämän pahaa ajatusiansa, haluisansa, sanoisansa ja töisänsä.

Luc. 3: 8. Joh. 15: 4-6. Col. 3: 9, 10. Tit. 2: 11, 12. Luc. 10: 27.

196. Kuingas tämä halu siihen kuin hyvä on kutsutaan?

**W.** Pyhitys, uudistus, uusi kuu-  
liaisuus, vanhan ihmisen poisriisu-  
minen ja uuden ihmisen päällepuke-  
minen &c.

I Cor. 7: 1. Eph. 4: 23. I Sam. 15: 22.  
Col. 3. 9, 10.

197. Ketä kohtaan on Christitty velkapää hy-  
vää harjoittaman?

**W.** Jumalata, itsiänsä ja muita  
ihmisiä kohtaan.

Luc. 10: 27. Tit. 2: 11, 12.

198. Mitä oiennessuora pitää Christityn  
seuraaman, näiden hyväin arvuin har-  
joitusesta?

**W.** Erinomattain Jumalan Lakia  
ja Christuxen estmerkkiä.

San. 6: 23. 28: 9. I Joh. 2: 6.

199. Ovatko uskowaiset Christuxen seuraajat?

**W.** Ovat kaiketi.

Luc. 14: 27.

200. Missä he seuraawat Christusta?

**W.** Opissa, elämässä ja kärsimisessä.

Joh. 13: 13, 17. Phil. 2: 5. I Pet. 2: 21.  
Luc. 14: 26, 27.

201. Taitaako uskowainen kadottaa armon, ja  
langeta pois armo tilasta?

**W.** Taitaa totisesti.

Luc. 8: 13. Hes. 18: 26.

202. Mingä kautta se langeminen tapahtuu?



**W.** Epäuskon kautta, eli niin muodon, että usko kadotetaan.

Joh. 15: 6. Gal. 5: 4.

203. Kuinga taitaa ihminen tietä, että hän on armosta pois langennut?

**W.** Erinomattain siitä, että hän harjoittaa ehdollisia syndejä.

204. Eikö ihminen taida harjoittaa jotakuta ehdollista syndiä, niin kauvan kuin hänellä on usko, ja hän sen kautta on yhdistetty Kristusuren kansa?

**W.** Ei millään muotoa.

1 Joh. 3: 8, 9, 10. 5: 18. Joh. 15: 4-6.

205. Kuinga usko kadotetaan?

**W.** Se ei tapahdu äkisti, ja yhtä haavaa; vaan vähitellen usiambain, pienämbain erhetysten kautta, jotka aina enemmän ja enemmän tekewät uskon ja sen hengellisen elämän voiman heikommaksi.

206. Kutta ovat nämät vähemmät erhetykset ja harha-tiet?

**W.** Ne ovat moninaiset; mutta erinomaisesti, että ihminen rupee 1. Jeesusta ja hänen armoansa halwembana pitämään, ja siihen siaan luottamaan itse päällensä, tietonsa, tšittensä ja arwinsa päälle, ja 2 rupee saamaan enemmän taipumuren ja rakkauden mailman ja sen menon ja turhuuden puoleen.

Gal. 5: 4. 2 Pet. 2: 20.

107. Kuinga ilmoittaa itsensä rakkaus maailman puoleen?

**B.** Taipumyysä ahneuteen, ylpeyteen ja heikumahan, eli lihallisiin ja maailmallisiin huvituxiin.

1 Joh. 2: 15, 16. 2 Tim. 4: 10.

108. Kuinga joutuu ihminen näille harsuhatuille?

**B.** Koska hän laimin lyö että walwoa, ruikoilla ja nautita armo-wälifappaleita, josta syystä ne hengelliset wiholliset pääsewät aina lähemmäs.

Luc. 21: 6. Col. 4: 2. Psal. 1: 2, 3. 1 Cor. 11: 23, 29.

[209. Onko se kowinkin waarallinen, että langeta pois armosta?

**B.** On; sillä sen kautta kadottaa ihminen kaikki armo-tilan edut, ja joutuu pahembaan tilaan kuin ennen hänen kääntymistänsä.

2 Pet. 2: 20.

210. Mutta onko se kuitengin mahdollinen, että pysyä uskosa ja armo-tilasa loppuun asti?

**B.** On todellakin.

1 Pet. 5: 9. 1 Tim. 2: 10.

211. Kuka on se, joka uskowaisia armosa tallella pitää?

**B.** Jumala.

Psil. 1: 6. 1 Thess. 5: 23.

212. Minkä wälifappaleen kautta tallella pitää Jumala uskowaisia armosa?

**B.** Sanan ja Sakramentein kaut-

ta, erinomattain Evangeljumien ja S. Ehtollisen kautta; sillä niiden kautta ylöspidetaan, wahvistetaan ja lisätään usko.

Rom. 1: 16. 1 Pet. 1: 23. Matth. 26: 26, 27. Joh. 6: 54=57.

213. Eikö muitakin wälilappaleita ole, jotka taitawat auttaa uskowaisia pysymään ja wahvistumaan armoja?

**W.** On monellaisia; mutta erinomattain wastoin käyminen ja kärsiminen.

Rom. 8: 29. 1 Pet. 4: 1, 2. 2 Cor. 4: 16=18. Ef. 26: 16.

214. Kuinka monellinen on uskowaiden wastoin käyminen ja kärsiminen?

**W.** Ulkonainen ja sisällinen.

215. Mistä se ulkonainen kärsiminen seisoo?

**W.** Sairaudesta, köyhyydestä ja kaikkelaissa onnettomista tapauksista, niin myös koska uskowainen maailmalda wihataan, ylönsakotetaan, wainotaan ja häwäistään.

216. Mistä seisoo se sisällinen kärsiminen?

**W.** Kiusauksista, koetuksista, ja ahdistuksista.

217. Kutta ne ovat, joilta uskowaiset kiusataan?

**W.** Hengellisildä wihollisildansa, perkeleeldä, maailmalda ja lihaldä.

1 Theff. 3: 5. 1 Joh. 5: 19. Gal. 5: 7.



218. Kuingasta uskowaiset näitdä wihollisil-  
dansa kiusataan?

**W.** Perkele kiusaa pahain aja-  
tusten ja aikomusten sisälle andamisel-  
la; mailma haukuttelemisten ja ajal-  
lisen onnellisuuden lupauksen kautta,  
niin myds pahain ja wiettelewäisten  
esimerkkein kautta, eli myds wihan,  
ylöskatseen ja wainon kautta: ja  
liha pahain haluin ja himoin kautta.

Ps. 4: 3. Matth. 18: 17. Joh. 15: 18=20.  
Jac. 1: 14.

219. Eikö Jumala myds koettele uskowaisia?

**W.** Eosin; monella tavalla: ja  
aina sitä warten, että he mahdaisit  
wahwistua armosa ja warjeldaa au-  
tuuteen.

Ps. 66: 10. Matth. 15: 22=28. 1 Mos. 22:  
1=12. 1 Pet. 1: 5=7. Jac. 1: 12.

220. Mitä ymmärretään sillä kärsimisellä, jo-  
sa nimitetään ahdistuxeri?

**W.** Se tuska ja lewottomuus, kuin  
toisinansa tulee uskowaisille, koska he  
luulewat kadottaneensa Jumalan ar-  
mon ja olewansa ylönnannetut Ju-  
malalda.

Es. 54: 7, 8. Joh. 6: 4. Ps. 42: 7, 8.

221. Mitä ymmärretään sillä kärsimisellä  
joka kutsutaan Christityn ristiri?

**W.** Se, mitä oikia Christity kärsi-  
si, totuuden, oikeuden ja Christilli-  
syydensä tähden.

Luc. 14: 27. Apost. 9: 16. 1 Pet. 5: 13, 14

222. Eikö kääntymättömään kärsiminen  
mikään risti ole?

**W.** Ei.

223. Kuinka taitaa kärsiminen ja risti edesaut-  
taa uskovaisten varjelusta ja wäiwistystä  
armosa?

**W.** Tosin; koska he sen alla itsen-  
sä oikein käyttävät, niin oppiwat he  
paremmin tundemaan Jumalan, Chri-  
stusen, mailman ja itsensä, ja pako-  
tetaan pois luottamisesta itse pääl-  
lensä endämbään luottamiseen Chri-  
stusen päälle, ja synnin ja mailman  
rakkaudesta niin hartahampaan Ju-  
malan rakkauteen.

1 Pet. 1: 6, 7. 4: 1, 2. Psal. 27: 8, 9. 120: 6.  
2 Cor. 4: 16, 18. 5: 1, 8.

224. Kuinka ja koska tulewat uskowaiset para-  
hitten varjelluksi harhateista ja tafasin  
langemisesta armosta?

**W.** Koska he oikein walwowat,  
rukoilewat ja armo = wälitappaleita  
nautitsewat.

Katso 207. Rys. Luc. 21: 36. Col. 4: 2.  
Psal. 1: 2, 3. 2 Cor. 11: 23, 29.

225. Mikä on walwoa?

**W.** Että ottaa tarikan waarin a-  
jatuistansa, haluistansa, sanoistansa  
ja tbiistansa, ja perään katsoa, ettei  
ne hywät liikutuyet estetä, laimin-  
lyöddä, ja tukahuteta.

Luc. 8: 12, 18.

## Rukouksesta.

226. Mikä on rukoilla?

**W.** Se on ajatella Jumalan päälle, ja ynnä anoa ja itänsäitä hänen armoansa ja apuansa.

Psalm. 19: 15. 38: 10.

227. Kuinka ja kosta joku oikein rukoilee?

**W.** Kosta hän rukoilee Jesuksen nimeen, eli luottamuksesta hänen ansionsa päälle, nöyryydellä ja hartaudella, uskollisesti ja lakkaamatta.

Joh. 16: 23, 24. Matth. 22: 22. Psalm. 95: 6. Joh. 4: 24. I Thess. 5: 17.

228. Mitä pitää ja saa rukoilla?

**W.** Sekä hengellistä että ruumiillista hyvää; mutta enimmästi hengellistä.

Matth. 18: 19. Joh. 16: 23, 24.

229. Mikä pitää meitä rukoukseen taiwuttaman ja lehoittaman?

**W.** 1. Jumalan tahto ja käsky, 2. meidän oma puutosemme ja tarpeemme, 3. Jumalan lupaus rukouksen kuulemisesta.

Matth. 7: 7. Psalm. 50: 15. Jac. 5: 26. Matth. 21: 22.

230. Saako ihminen aina sitä, kuin hän rukoilee Jumalalta?

**W.** Saa, kosta hän rukoilee oikein ja Jumalan tahdon jälkeen, sitä, kuin on totisesti tarpeellinen ja hyödyllinen.

Matth. 21: 22. Psalm. 145: 19. I Joh. 5: 14. 2



231. Mandaako Jumala oikeille rukoilijoille  
kohta, mitä he anovat?

**W.** Ei aina; Jumala viiryy toisiansa avun kanta, harjoittaarensa heitä uskosa, toivosa ja kärsivällisyydesä.

2 Cor. 12: 8, 9. Ebr. 10: 35 = 37.

232. Mikä on se paras ja täydellisin rukous?

**W.** Se, jona meidän Wapahattajamme opetti opetuslapsillensa, ja löytyy ylöskirjoitettuna Matteuksen Evangeliumikirjan kuudennesa luvussa, v. 9 = = 17.

233. Kuinga kuuluu se rukous?

**W.** Isä meidän, joka olet l. e. p.

234. Missä järjestyksessä on tämä rukous kokoon pandu?

**W.** Ensin on esipuhe; sitten seitsemän rukous sanaa; ja sitten päätös.

235. Kuinga kuuluu esipuhe?

**W.** Isä meidän, joka olet taivassaisa.

236. Kuinga Lutherus selittää tämän esipuheen?

**W.** Tällä esipuheella tahtoo Jumala l. e.

237. Kuinga kuuluu ensimmäinen rukous?

**W.** Pyhitetty olkoon sinun nimes.

238. Kuinga Lutherus selittää ensimmäisen rukouksen?

**W.** Lue Lutheruksen Catechismuksesta.

239. Kuinga kuuluu toinen ja ne muut rukouks sanat, ja kuinga Lutherus ne selittää?

**W.** Lue Catechismuksesta.

240. Pitääkö meidän aina rukoileman kirjotettuun ja muilla kokoon panduin rukousten sanoilla?

**W.** Ei; vaan meidän pitää totuttamaan itsiamme että myös omillakin sanollamme Jumalan eleen tarpeitamme kandamaan.

Psal. 38: 10. 19: 15.

241. Mikä se on, joka ynnä walwomisen ja rukouren kansa auttaa meitä, armosa pöpsymään ja kaswamaan?

**W.** Armo wälikappalden oikia nautitseminen.

Katso 224 Kys.

## 7. Armo wälikappaleista.

242. Mitä armo wälikappalden kansa ymmärretään?

**W.** Ne wälikappaleet joidenga kautta Jumala tekee ihmisiä osalliseksi siitä pelastuksesta ja autuudesta, kuin Christus ansainnut on, niin myös pitää heitä siinä tallella.

243. Mitkä owat nämät wälikappaleet?

**W.** Jumalan Sana ja Sakramentit.

### 1. Sanasta.

244. Kuinga Jumalan Sana jastaan?

**W.** Lakiin ja Evangeliumiin.

## I. Laista.

245. Mitä on Jumalan Laiki?

**W.** Jumalan ilmoitettu tahto siitä, mitä meidän pitää ajatteleman, puhuman ja tekemän, niin myös siitä rangaistuksesta, kuin ylitsekäymisistä seuraa.

246. Kuinga ja kossa on Jumala ulosandanut tämän Lain?

**W.** Ensin luomisessa Kirjoitti (istutti) hän sen ihmisen sydämeen; ja sitte ulos annoi Jumala sen Sinain vuorella Kirjoitettuna Kahteen Kiiviseen tauluun.

Rom. 2: 15. 2 Mos. 19: 11. 20: 1-17. 5 Mos. 5: 22.

247. Kuinga monda käskyä on tässä laissa?

**W.** Kymmenen.

5 Mos. 4: 13.

248. Kuinga monda on edellisen taulun käskyä?

**W.** Kolme ensimmäistä.

249. Mitästä ne ylipään waativat?

**W.** Rakkautta Jumalata kohtaan.

Matth. 22: 37-40.

250. Kuinga monda on jälkimmäisen taulun käskyä?

**W.** Seitsemän viimeistä.

251. Mitästä ne ylipään waativat?

**W.** Rakkautta itsiämme ja lähimmäisiämme kohtaan. Matth. 22: 37-41.



252. Kuka on meidän lähimmäisemme?

**W.** Kaikki ihmiset.

Matth. 5: 44. Luc. 10: 36, 37.

253. Mikä koko lain lyhy sisällepito on?

**W.** Sinun pitää rakastaman Her-  
raa sinun Jumalatas, kaikesta sinun  
sydämmestäs, ja kaikesta sinun stelu-  
stas ja kaikesta sinun mielestäs: ja si-  
nun lähimmäistäs niinkuin itse sinuas.

Matth. 22: 37-39.

254. Eikö siinä kyllä ole, että me ulkonaisesti,  
eli waan sanoilla ja töillä, elämme tä-  
män lain jälkeen?

**W.** Ei; waan meidän pitää myös  
elämän sen jälkeen sisällisesti, eli aja-  
tupilla ja haluilla.

Rom. 7: 14. Matth. 5: 28. Katso 67. Ryf.

255. Kuinga kuuluu ensimmäinen käsky?

**W.** Ei sinun pidä pitämän muu-  
ta Jumalita minun edessäni.

256. Mikä se on?

**W.** Meidän pitää pelkäämän ja e.

257. Mitä kielteää Jumala ensimmäisessä  
käskyssä?

**W.** Kaiken epäjumalan palwelu-  
sen, se on, että julkisemmalla eli sa-  
laisemmalla tavalla, palwella, pel-  
jätä ja rakastaa jotain muuta niin  
paljo, taikka enemmän, kuin Ju-  
malata.

258. Mitä käskää Jumala ensimmäisessä käskyssä?

**W.** Oikein tundemaan Jumalata, ja ylitseen kaikkein muiden palwelemaan, pelkämään ja rakastamaan händä.

259. Kuinga kuuluu toinen käsky?

**W.** Ei sinun pidä turhaan lausumaan e.

260. Mitä se on?

**W.** Meidän pitää pelkäämän ja e.

261. Mitä Jumala kieltää toisessa käskyssä?

**W.** Turhaan lausumasta Jumalan nimeä, eli häwäisemästä Jumalata, erinomattain wäärän ja ulko-kullaisen Jumalan palwellyksen kautta; niin myös wäärällä ja turhalla wannomisella hänen nimensä kautta.

262. Mitä Jumala käskää toisessa käskyssä?

**W.** Jumalan nimeä oikein lausumaan, eli kunnioittamaan Jumalata yhdellä oikealla ja wilpittömällä Jumalan palweluxella, rukouksella, kiittämisellä ja ylistämisellä.

263. Kuinga kuuluu kolmas käsky?

**W.** Muista ettäs pyhität e.

264. Mitä se on?

**W.** Meidän pitää pelkäämän ja e

265. Mitä Jumala käskää kolmannessa käskyssä?

**W.** Että sunnuntai- ja juhla-päivinä

winä hengen hartaudella kuulemaan, lukemaan ja tutkistelemaan Jumalan sanaa, sekä yrittänsä että muiden kansa.

266. Mitä Jumala kielittää kolmannessa käskyssä?

**W.** Että sunnuntai- ja juhla-päivinä laimin lyödä Jumalan sanan halullista kuulemista, lukemista ja tutkistelemista, eli silloin maallista työtä laiviammalda eteensä ottaa, kuin hätätila ja Christillinen ratkaus sitä vaativat.

267. Kuinga kuuluu neljäs käsky?

**W.** Kunnioita sinun Isäns ja e.

268. Mikä se on?

**W.** Meidän pitää pelkäämän ja e.

269. Mitä käsksee Jumala neljännessä käskyssä?

**W.** Rakastamaan, kunnioittamaan ja tottelemaan Vanhembita, Esivaldaa, Opettajita ja Isändiä.

270. Mitä kielittää Jumala neljännessä käskyssä?

**W.** Yhdenkatsetta ja tottelemattomuutta Vanhembita, Esivaldaa, Opettajita ja Isändiä vastaan.

271. Kuinga kuuluu viides käsky?

**W.** Ei sinun pidä tappaman.

272. Mikä se on?

**W.** Meidän pitää pelkäämän ja e.



273. Mitä kieldää Jumala viidennessä käskyssä?

**W.** Julkisemmalla taika salaisemmalla tavalla wahingoittamasta itsiamme eli muita hengen puolesta.

274. Mitä käsksee Jumala viidennessä käskyssä?

**W.** Holhoomaan ja edesauttamaan omaa ja muitten hengeä.

175. Kuinga kuuluu kuudes käsky?

**W.** Ei sinun pida huorin tekemän.

176. Mitä se on?

**W.** Meidän pitää pelkäämän ja e.

177. Mitä Jumala kieldää kuudennessä käskyssä?

**W.** Harjoittamasta huoruutta, eli muuta haureutta, ajatuyisa, haluisa, sanoisa, käytörisä eli töisä.

278. Mitä Jumala käsksee kuudennessä käskyssä?

**W.** Kawahuttamaan meitämme huoruudesta ja kaikesta muusta haureudesta.

279. Kuinga kuuluu seitsemäs käsky?

**W.** Ei sinun pida wavaastaman.

280. Mitä se on?

**W.** Meidän pitää pelkäämän e.

281. Mitä kieldää Jumala seitsemännessä käskyssä?

**W.** Ei ainoastansa julkisen warauden, waan myöds että olla ahne, petollinen kaupasa, uskotoin työntekemisessä,

misesä, ja palkan määrämisesä, tuhlaamainen omaa kalua, ja armotoim köyhiä vastaan.

282. Mitä käsket Jumala seitsemännessä käskysä?

**W.** Että me kaiken warfauuden wälkäisimme, olisimme rehelliset meidän kaupassamme, uskolliset työn-teosa ja palkan määrösa, koftulliset meidän huoneemme hallitusesa ja laupiaat köyhiä koftaan.

283. Kuinga kuuluu kahderäs käsky?

**W.** Ei sinun pidä wäärää todistusta e.

284. Mikä se on?

**W.** Meidän pitää pelkäämän ic.

285. Mitä kieldää Jumala kahderanneesa käskysä?

**W.** Walhettelemasta ja edesauttamasta walhetta yhteisesä kansa puhessa, duomioisa ja todistuyisa, panettelemasta lähimmäistä, kaunistelemasta ja kehumasta itsiänsä.

286. Mitä käsket Jumala kahderanneesa käskysä?

**W.** Puhua totta ja edesauttaa totuutta kaikisa tiloisa, ajatella ja puhua hyvää lähimmäisestämme, ja käändää kaikki asiat parhain päin niin paljon kuin me taidamme.

287. Kuinga kuuluu yhderäs käsky?

**W.** Ei sinun pidä pyytämän e.

288. Mitä se on?

**W.** Meidän pitää pelkäämään e.

289. Mitä kieldää Jumala yhderännessä käästysä?

**W.** Pahat ajatukset ja himot, jotka tuleewat perisyynnistä, ja jotka enimmästi osottawat itsensä ahneudessa, heikumassa ja ylpeydessä.

290. Mitä kääsee Jumala yhderännessä käästysä?

**W.** Hyviä ajatuksia ja himoja holhoomaan; sitä vastaan kaikki pahat ajatukset ja himot tukahuttamaan ja alaspainamaan.

291. Kuinga kuuluu Kymmenes käästy?

**W.** Ei sinun pidä himoitseman e.

292. Mitä se on?

**W.** Meidän pitää pelkäämään e.

293. Mitä kieldää Jumala kymmenennessä käästysä?

**W.** Perisyynnin, eli sen kansasyndyneen pahan himon.

294. Mitä kääsee Jumala kymmenennessä käästysä?

**W.** Että meillä pitää oleman se kansa luotu Jumalan kuva eli totinen puhtaus ja pyhyys, ajatuksia ja himoisa.

295. Taitaako jokuu ihminen täydellisesti pitää tämän lain?

**W.** Ei nyt enää syndiin langemisen jälkeen.

Rom. 3: 12, 13. 1 Mos. 6: 5. Zac. 3: 2.



296. Eikö uskowaisettkan taida pitää tätä laia?

**W.** Ei täydellisesti. Suitengin on heillä wahwa aikomus ja wilpitsin halu ja pyrkiminen, että täydellisesti elää lain jälkeen; he taitawat myös uskon woiman kautta kawahtaa heittänsä ehdollisista ylitse käymisistä.

I Joh. 1: 8. Jac. 3: 2. Phil. 3: 12. I Cor. 4: 4. I Mos 17: 1. Es. 38: 3. I Kun. 15: 14. Matth. 5: 48.

297. Emmekö siis taida autuuri tulla lain pitämisen kautta?

**W.** Ei millään muotoa.

Rom. 3: 20. 8: 3. Gal. 2: 16. 3: 11.

298. Eikö siis tämä laki ollengan hyödyllinen ole ihmisen autuuteen?

**W.** On sängen suuresti hyödyllinen.

Rom. 7: 12. I Tim. 1: 8.

299. Mitä hyödytystä on laista?

**W.** Laki on ihmiselle speili, kurittaja, ja ojennus-nuora.

300. Kuinga on laki syndisen speili?

**W.** Koska syndinen lain rinnalle panee tilansa ja elämäkertansa ajatuksensa halunsa, sanansa ja työnsä, niin haraitsee hän lain kautta, niin kuin speilissä, kuinga hän on pois poikennut Jumalan tahdosta, ja sen kautta ansainnut Jumalan wihan ja rangaistuksen.

Rom. 3: 20.

301. Kuinga on laki syndisen kurittaja?

**W.** Koska syndinen lain kautta hawa-

hawaitsee syndinsä, ja sen rangai-  
stuksen, kuin hän synneillänsä ansain-  
nut on, niin herätetään, pakotetaan  
ja waaditaan hän etsimään pelastu-  
sta siitä, ja joka pelastus ei mualla  
löydy, kuin Christuksen tykönä.

Gal. 3: 24.

302. Kuingasta on laki ojennus nuora?

**B.** Laki osottaa uskowaisille, mitä  
heidän pitää tekemän ja tekemätä jät-  
tämän.

5 Mos. 5: 31, 32. Lan. 6: 23.

## 2. Evangeliumista.

303. Mikä on Evangeliumi?

**B.** Se hyvä sanoma, että me  
olemme saaneet Jumalan Pojan Wa-  
pauttajapemme, ja että me, uskon kaut-  
ta hänen päällensä tulemme pelaste-  
tuixi ja autuixi.

Rom, 1: 16, 17. Joh. 3: 16.

304. Mitä tekee Jumala Evangeliumin kautta?

**B.** Hän osottaa syndistä Christu-  
sen tykö, sylyttää hänesä sen oikean  
ja elävän uskon, ja sen sitte ylöspi-  
tää ja enändää.

Sac. 1: 18. Eph. 3: 14-16. 1 Cor. 4: 15.  
Gal. 3: 2, 3.

305. Eikö siis Evangeliumin oppi ole suurim-  
masti tarpeellinen?

**B.** On kaiketi; sillä siitä saam-  
ma me tuta Jumalan armon, ja ar-  
mahtawaista rakkautta meitä syndisiä  
kohtaan, siitä saamma me myös tuta  
meidän Wapauttajatamme Christusta.

ymä

ynnä sen pelastuksen ja autuuden kanssa, kuin hän meille on ansainnut, niin myös meidän autuudemme järjestystä ja välitappaleita; ja sen kautta tulemma me myös itse työssä johdatetui aurunteen. (Katso eteenpäin hamasta 95. lvs.)

## 2. Sakramenteista.

306. Mikä on Sakramenti?

**W.** Yri pyhä Jumalalta asetettu toimitus, josta Jumala näkyväisten kappalden kautta, tarvitsee, ulosjakaa ja lukitsee hänen näkymättömät ja hengilliset armo-lahjansa.

307. Kuinka monda Sakramentia on Jumala asettanut?

**W.** Kaksi vanhassa Testamentissa, nimittäin Umbäri-leikkausen ja Vääsiais-lambaan; ja kaksi Uudessa Testamentissa, nimittäin Kasteen ja Herran Ehtollisen.

I Mos. 17: 10, 11. 2 Mos. 12: 3-14. Luc. 3: 2, 3. Matth. 28: 19. Luc. 22: 19, 20.

308. Eikö Umbäri-leikkaus ja Vääsiais-lambas koske meihin, jotka elämme Uudessa Testamentissa?

**W.** Ei; ne olit ainoasti niille asettut, jotka elit vanhassa Testamentissa. Gal. 5: 2. Col. 2: 11, 12, 17. I Cor. 5: 17.

### 1. Kasteesta.

309. Mikä on Kaste?

**W.** Kaste on yri Sakramenti, joka seisoo siinä, että ihminen upotetaan weteen, eli sillä waletaan, taikka priis-  
kote-



skotetaan, Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

Matth. 28: 19.

310. Kuka on asettanut Kasteen?

**W.** Wapahtaja Kristus.

311. Kosta hän sen asetti?

**W.** Wähä ennen taivaseen astumistansa, jolloin hän käski Opetuslapsensa menemään kaikkeen mailmaan, opettamaan kaikkea kansaa, ja kastamaan heitä Isän, Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

Matth. 28: 19. Marc. 16: 15.

312. Kuka pitää kastettaman?

**W.** Kaikki ihmiset, niin hyvien pienet lapset, kuin täysi-ikäisetkin (jos ei ne ennen kastetut ole).

Matth. 28: 19. Marc. 10: 14. Joh. 10: 5, 6.  
Sowita tähän. 1 Mos. 17: 12.

313. Oletko sinä kastettu?

**W.** Olen.

314. Mitä hyvää oli sinulla kasteesta?

**W.** Minä sain siinä oikean ja elävän uskon Christuksen päälle, ja seuraavaisesti syndini andeen, lapsen ottamisen ja perintö-oikeuden ijankaikkiseen elämään, niin myös voiman pyhään elämään.

Tit. 3: 5-7. Ap. t. 2: 28. Rom. 6: 8. Gal. 3: 27. 1 Pet. 3: 21.

315. Mahtaako kaikilla lapsilla, jotka kastetaan, olla sama hyödytys siitä?

**W.** On.

316. Mitä sanoo Lutherus kasteen hyödytyksestä?

**W.** Kaste saattaa syndein andeen saamisen, vapahtaa kuolemasta e.

317. Tuoko Kaste myötänsä syndein andeeri andamis. n ilman uskota?

**W.** Ei; sillä ilman uskota ei anneta yhtäkään syndiä andeeri.

318. Kuinga Kaste tuo myötänsä syndein andeeri saamisen?

**W.** Sen kautta, että Kasteesa waikutetaan ja sytytetään usko ihmisen sydämeä; sillä kusa usko on, siinä on syndein andeeri saaminen, elämä ja autuus.

319. Kuinga me tiedämme, että Kasteesa totisesti sytytetään ja annetaan usko ihmisen sydämeen?

**W.** Erinomattain siitä, että se kutsutaan uuden syndymisen pesoksi ja P. Hengen uudistukseksi.

Eit 3: 5. sow. táb. 1 Pet. 3: 21. Gal. 3: 27. Rom. 6: 4.

320. Tulevatko kaikki autuiksi, jotka kastetaan?

**W.** Ei ne jotka kadottawat uskon, ja sen kasteesa saadun armon: ja sitten pysäwät uskottomuudessa loppuun asti.

Marc. 16: 16.

321. Eikö se tapahdu usiasti, että ihmiset kadottawat uskon, jonga he kasteesa saaneet ovat?

**W.** Totta niingin, walitettawasti.

322. Mikä siihen syynä on?

**W.** Hengelliset wiholliset, perkele, maailma ja liha; yri paha ja wäärin käytetty lasten ylös kasvattaminen, niin myös oma laimin lyöminen että walwoa, rukoilla ja tutkia Jumalan pyhää Sanaa.

1 Mik. 21: 1: Psal. 4: 3. Joh. 15: 18=20. Jac, 1: 14. Matth. 26: 41. 323;

323. Eikö ihminen sitten enä taida saada armoa ja tulla autuaxi, koska hän kerran on kadottanut sen Raasteesa saadun uskon Christuren päälle?

**W.** Taitaa; oikian käändymisen kautta.

Jer. 3: 1=7. Hes. 18: 23, 27, 32.

## 2. Herran Ehtollisesta.

324. Mikä on H. Ehtollinen.

**W.** Se on yri Sakramenti, jossa Kristus, leivän ja wiinan alla, antaa meille hänen ruumiinsa ja verensä, syödä ja juoda.

Matth. 26: 26=28. Luc. 22: 19, 20.

325. Kuka on asettanut H. Ehtollisen?

**W.** Meidän Wapastajamme Kristus.

326. Koska hän sen asetti?

**W.** Sinä ydnä, jona hän Judalda petettiin, ja ylönnannettiin wihollisillensa, Judalaisille.

I. Cor. II: 23.

327. Kuinga Jesus teki, koska hän asetti Ehtollisensa?

**W.** Hän otti leivän, siunaisi ja mursi sen, ja annoi Opetuslapsillensa, ja sanoi: Ottakaat ja syötkää; tämä on minun ruumiini, joka teidän edestänne ulosannetaan, se tehkää minun muistoreni. Ja sitte otti hän kalkan, piitti, ja annoi heille ja sanoi: juokaat tästä kaikki: tämä kalkki on se uusi Testamenti minun weresäni, joka teidän ja monen edestä uloswuodaretaan, syndein andeeri an-

Dami



damiseri; se tehtäät, niin usein kuin te juotte, minun muistokseni.

Matth. 26: 26-28, Luc. 22. 19, 20.

328. Mitä me saamme H. Ehtollisesta?

**B.** Siunattua leipää ja viinaa, ja sen kanssa Christuksen Ruumin ja Veren.

329. Mistä me tiedämme, että me totisesti saamme leivän kanssa Christuksen Ruumin ja viinan kanssa Christuksen Veren?

**B.** 1. Useus = sanoista, joissa Kristus sanoi: Tämä on minun Ruumini, ja tämä on minun Vereni; 2. Pavalin sanoista (1 Cor. 10: 16.) joissa hän sanoi: Siunattu kalkki, jonka me juu-  
uamme, eikö se ole Christuksen Veren osallisuus? se leipä, jonka me mur-  
vamme, eikö se ole Christuksen ruu-  
min osallisuus?

330. Mängä tähden on Kristus asettanut Ehtollisensa?

**B.** Että Christit nyt sen kautta julistaisit ja muistaisit hänen kärsimistensä ja kuolemataansa ja siitä saisit sen hyödyksen, kuin H. Ehtollisen mahdollinen nauttiseminen myötänsä tuo.

Luc. 22: 19. 1 Cor. 11: 25-26.

331. Mitä hyödytystä on uskovaisilla H. Ehtollisesta?

**B.** 1. Tulevat he sen kautta li-  
kemmin yhdistettyi Christuksen kanssa; 2. Bahvistetaan ja lisätään heidän uskonsa; 3. Tulevat he waakunnetuksi syn-  
deinsä andeeksi andamisesta; ja 4. saa-

wat ensimmäin woimaa, pyhäin elämäin.

Joh. 6: 50, 51, 56. I Joh. 5: 12, 13. Gal. 2: 20. Joh. 15: 5.

332. Onko kääntymättömillä ja uskottomilla myös sen kalvainen hyökkitys H. Ehtollisesta?

**B. Ei;** koska ei heillä ole uskoa, niin ei taida myös usko Ehtollisen nautinnosta vahvistettaa ja lisättä. Ei heillä ole hengellistä elämää; sentähden ei taida se myös hengellillä ruualla ylöspidettä ja vahvistetta.

333. Pitääkö siis kääntymättömain nautitsemman H. Ehtollista?

**B. Ei;** sillä ei heillä ole siitä yhtäkään hyökkystä; waan he wetäwät sen kautta päällensä suuremman kadotuksen.

I Cor. 11: 27, 29.

334. Pitääkö heidän siis pysymän siinä kääntymättömissä tilassa?

**B. Ei;** siitä on heille sekä suuri syn-di että hielun waara.

Matth. 18: 8. Psal. 7: 13, 14. 95: 8.

335. Eikö kääntymättömät taida tulla kääntymyksen, ja saada syndejänsä andeeri, paljaalla sillä, että he nautitsewat H. Ehtollisen?

**B. Ei.**

336. Kutta owat ne oikiat ja mahdolliset Herran Ehtollisen wieraat?

**B. Ei** muut, kuin uskowaiset; heidän uskonsa mahtaa olla heikko eli waha, ainoastansa se on oikia ja eläwä.

337. Kutta owat mahdollomat Herran Ehtollisen wieraat?

**B. Kaikki** joilla ei ole eläwä usko heidän Wapahantajansa J. E. uksen päälle.

338. Mitä pitää ihmisen silloin tekemän, koska hän tahtoo nautita H. Ehtollista?

B. Hänen pitää koetteleman itsiänsä ja katsoman perään, missä tilassa hän on.

I Cor. II: 28.

339. Kuinga tämä koetteleminen pitää tapahtuman?

B. Ihmisen pitää yritys tutkimaan, jos hän on tullut kääntynyt taitta ei: jos hän on itse tyhjänä hawainnut, wilpittöinä synnintuodoa ja synninsurua; jos hän löytää itsensä olewan elämän uskon, ja oikian uskon hedelmiä, wihail pahaa vastaan ja halun sitä tekemään kuin hyvä on.

340. Kuinga pitää ihmisen, itsiänsä käyttämän, jos hän hawaitsee, ettei hän ole armo-tilassa?

B. Silloin pitää hänen ensin, ilman wiivyytystä katsoman perään, että ja kuinga hän tulisi armo-tilaan, ja sentähden ilman ehdottelemista jättämän itsensä Jumalan Hengen armo-waikutuksen alle, rukourella, walwomisella, ja Jumalan Sanan walaisella tutkistamisella.

341. Kuinga olla Christitty itsensä käyttäen Herran Ehtollisen nauttsemisen edellä?

B. Hän walmistaa itsensä siihen wilpittömmällä itsensä-koettelemisella ja hartaalla rukourella.

I Cor. II: 28. Psal. 139: 23, 24. 26: 2.

342. Kuinga hän itsensä käyttää nauttisesansa H. Ehtollista?

B. Hän vastaanottaa Herran Ehtollisen uskowaisella sydämmellä, ja tunnioittaa hänen muistonsa Christuksen katterata kärsimistä ja kuolemata.

I Cor. II: 26.

343. Kuinga menettää hän itsensä jälkeet H. Ehtollisen nautinnon?

B. Hän käyttää sen H. Ehtollisessa saadun armon, pyhäri elämäri, rukourella, walwomisella, ja Jumalan Sanan tutkimisella.

Katso 223 lyl.

D 2

344.



344. Mitä pitää meidän ajatteleman niistä rls pityrissä, jotka meidän seasamme pidetään Herran Ehtollisen edellä?

W. Ne ovat asetetut neuwomiseri, heräs tyxeri ja koettelemiseri S. Ehtollisen wieraille.

345. Mitä on synnin päästö?

W. Yri wakuutus syndein andeeri saamisesta, jonga Dpettaja antaa katuwaisille syndisille.

346. Jos Dpettaja julistaisi synnin-päästön käändymättömille; eli wakuutaisi niitä syndein andeeri saamisesta, jotka ei suingan ole katuwaiset, waikka he näkyvät niin olewan, saawatko he myös todella syndinsä andeeri?

W. Ei ollengan; sillä se on syndiselle mahdotoin, että saada syndejänsä andeeri, ennen kuin Jumalan Hengi hänesä on saanut waikuttaa oikian synnin tunnon, ja yriwakaisten ikämbitssemisen pelastuksen ja autuuden perään, Christuren kautta. Matth. 9: 12, 13. Ebr. 11: 6.

## 8. Luku.

**Wiimmeisistä Asiosta, ja ihmisten tiloista kuoleman jälkeen.**

347. Mitä kaikille ihmisille niin hywille kuin pahollekin Herran tapahuu?

W. Heidän pitää kuoleman ja täälä erkane-man; joka on niin wiisi ja wälttämätöin asia, kuin kuoleman hetki on tietämätöin. 1 Mos. 3: 19. Ebr. 9: 27. Saarn. 9: 12.

348. Mingätähden pitää kaikkein kuoleman?

W. Synnin tähden. Kaikki ovat syndiset; ja synnin palkka on kuolema. Ebr. 9: 27. 1 Mos. 2: 17, 3: 19. Rom. 6: 23.

349. Kuoleeko sielu ynnä ruumin kansa?

W. Ei; sielu ei taida kuolla. Saarn. 12: 7. Matth. 10: 28.

350. Kuhungas sielu joutuu, koska se ruumista erkanee?

W. Ustowaisien sielut joutuwat Jumalan tygä

työkö taiwaaseen; ja uskottomain sielut perkelen työkö helvettiin. Luc. 16: 22, 23. 23: 43. Matth. 10: 28.

351. Vyshyökö ruumis ijäti mädändymynnä?

W. Ei; waan se ylösherätetään wiimeisnä päivänä, ja yhdistetään jälleen sielun kanssa. Es. 26: 19. Dan. 12: 2.

352. Mitä warten pitää ihmisten ylösnouseman?

W. Sitä warten, että jälkeeseen pidetyn wiimeisen tuomion, sekä sielun että ruumin puolesta saada sen jälkeeseen, kuin he eläneet os war tässä maailmassa. Rom. 2: 5-7. Matth. 25: 31, 32, 46.

353. Mitä ymmärretään wiimeisen tuomion kanssa?

W. Että Jumala wiimeisnä päivänä, antaa uskowaisille, sielun ja ruumin puolesta, ihahtaittisen autuuden; mutta uskottomille ihahtaittisen onnettomuuden. Matth. 25: 31, 32, 34, 41, 46.

354. Mingä jälkeeseen ihmiset silloin pitää tuomittaman?

W. Jumalan Sanan, Lain ja Evangeliumin, jälkeeseen. Joh. 12: 48. Rom. 1: 19, 20. 2: 16. Marc. 16: 16.

355. Saako myökö maailma silloin lopun?

W. Saa, sen pitää huffuman tulen kautta. 2<sup>o</sup> Pet. 3: 7, 10.

356. Mingä kaldaimen on uskowaisien tila kuoleman jälkeeseen olewa?

W. Sangen onnellisen.

357. Missä seisoo uskowaisien autuus kuoleman jälkeeseen?

W. Täydellisessä pelastuksessa kaikesta pahasta, ja kaiken hyvän täydellisessä käsittämisessä; niin myökö ulos sanomattomasta ilosta ja riemusta Jumalan työstä, Jeesuksen ja Engelitten seurasesta. 1 Cor. 15: 26. Luc. 20: 36. Rom. 8: 23. 1 Cor. 13: 12. Psalm. 16: 11. Jlm. 22: 3, 5.

358. Mingä kaldaisiksi uskowaisien ruumit tuleewat?

**W.** Kirkastetuksi, hengelliseksi, loistavaksi ja kunnialliseksi. Phil. 3: 21. I Cor. 15: 41.  
359. Kuinka laumaa pysyy tämä uskovaisten autuus?

**W.** Ei se loppu löstään, vaan pysyy iankaikkiseksi. Matth. 25: 46.

360. Minkä kaltaiseksi on uskottomain tila tuoleman jälkeen tuleva?

**W.** Se tulee jangen surtiaksi ja onnettomaksi.

361. Minkä seisoo siis uskottomain onnettomuus ja surteus?

**W.** Siinä, että heidän puuttuu kaikki mikä hyvä on, ja että heillä ovat kauhiat vanhat ja tuskat, yhäviä virvääjä seuroja perheitä ja kaikkein pahain hengen tanssa helvettisiä.  
Esi. 66: 24. Matth. 22: 13. 25: 41. Luc. 16: 23, 24.

362. Tuleeko tästä heidän onnettomasta tilastaansa koston loppua?

**W.** Ei koston. Ei heidän maronkapiidä tuoleman, eikä heidän tulensa sammuman. Esi. 66: 24. Marc. 9: 44, 46, 48. Matth. 25: 46.

363. Mitä on siis taitenautuuden opin päässä sääläpito ja päätös?

**W.** Että uskosa Christuksen päälle peliäitä Jumalata ja pitää hänen käskynsä; sillä Jumala tuottaa duomiosse kaikki työt; koston nekin jotta salarut ovat, joko ne ovat hyvät eli pahat. Apust. 16: 31. Saarn. 12: 13, 14.





~~315. VIII. 50.~~

Ru. Käärikimbi 1.

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA



120 100 3579

mf

